

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Факультет фізичного виховання та спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Марина ГРИНЬОВА

06 2025 р.

Програма та методичні рекомендації
до атестаційного екзамену з професійної підготовки
та захисту кваліфікаційних робіт
на здобуття освітнього ступеня «магістр»
за освітньою програмою «Середня освіта (Фізична культура)»

Полтава – 2025

Укладачі:

Олена Момот – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Тетяна Дзюба – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри кризової психології Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Алла Хоменко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Валентина Бондаренко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії й методики фізичного виховання, адаптивної та масової фізичної культури Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Ольга Квак – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри медико-біологічних дисциплін і фізичного виховання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Узгоджена на засіданні кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін

Протокол № 11 від 24.06.2025 року

Завідувач кафедри _____ (Олена МОМОТ)

Узгоджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та андрагогіки

Протокол № 22 від 27.05.2025 року

Завідувач кафедри _____ (Володимир МОКЛЯК)

Узгоджена на засіданні кафедри теорії й методики фізичного виховання, адаптивної та масової фізичної культури

Протокол № 12 від 17.06.2025 року

Завідувач кафедри _____ (Оксана КОРНОСЕНКО)

Узгоджена на засіданні кафедри медико-біологічних дисциплін і фізичного виховання

Протокол № 19 від 17.06.2025 року

Завідувач кафедри _____ (Тамара ДЕНИСОВЕЦЬ)

Узгоджена на засіданні кафедри кризової психології

Протокол № 10 від 17.06.2025 року

Завідувач кафедри _____ (Ніна АТАМАНЧУК)

Відповідає освітньо-професійній програмі «Середня освіта (Фізична культура)» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійній програми

«Середня освіта (Фізична культура)» _____ (Олена МОМОТ)

*Затверджена вченою радою факультету фізичного виховання та спорту
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

Протокол № 10 від 26.06.2025 року

ЗМІСТ

1. Програма Атестаційного Екзамену.....	4
2. Критерії оцінювання результатів складання Атестаційного Екзамену.....	5
3. Критерії оцінюванні якості виконання студентом кваліфікаційної роботи.....	7
4. Форма Атестаційного Екзамену.....	9
5. Загальні вимоги до публічного захисту кваліфікаційної роботи..	10
6. Структура Атестаційного Екзамену.....	11
7. Порядок оцінювання результатів Атестаційного Екзамену.....	11
8. Порядок оцінювання кваліфікаційної роботи.....	13
9. Джерела інформації, інструменти та обладнання, дозволені для використання в процесі складання Атестаційного Екзамену.....	13
10. Програмовий зміст Атестаційного Екзамену.....	13
11. Методичні рекомендації щодо підготовки і складання Атестаційного Екзамену.....	18
11.1 Блок «Психологія профільної середньої освіти»	18
11.2 Блок «Педагогіка профільної середньої освіти»	20
11.3 Блок «Методика навчання фізичного виховання в профільній середній освіті.....	29
11.4 Блок «Психофізіологія професійної діяльності».....	38
12. Джерела інформації з підготовки до Атестаційного Екзамену....	43

1. Програма Атестаційного Екзамену

Програмний результат навчання (ПРН) за ОП «Середня освіта (Фізична культура)»	Компоненти освітньої програми, спрямовані на формування результату навчання	Засоби діагностики рівня досягнення результату навчання (номери за переліком питань, завдань, вправ тощо)
ПРН 3,5,12,14	Психологія профільної середньої освіти	1 – 15
ПРН 1,2,4,6,7,9,12	Педагогіка профільної середньої освіти	16 – 30
ПРН 4,5,8,9,10	Методика навчання фізичного виховання в профільній середній освіті	31 – 60
ОПРН 5,12,14	Психофізіологія професійної діяльності	61 – 90

Зміст програмних результатів навчання

ПРН 1. Організовувати продуктивний комунікативний простір на основі вільного володіння державною мовою та використовувати знання іноземної мови в професійній діяльності.

ПРН 2. Здійснювати міжособисту взаємодію з іншими вчителями на засадах партнерства, підтримки та долученням до діяльності професійних спільнот.

ПРН 3. Приймати під час роботи в команді ефективні рішення, відповідально ставиться до обов'язків, мотивувати людей до досягнення спільної мети.

ПРН 4. Знати основні вчення про організацію та методологію наукових досліджень в галузі фізичної культури, традиційні та інноваційні освітні технології.

ПРН 5. Оцінювати власні потенційні можливості, реальність обраних способів і шляхів розв'язання поставлених завдань.

ПРН 6. Аналізувати, узагальнювати і впроваджувати передовий педагогічний досвід, систематично підвищувати свою професійну

кваліфікацію; розробляти досконалий індивідуальний професійний стиль діяльності фахівця з фізичної культури.

ПРН 7. Володіти механізмом формування суб'єкт-суб'єктних відносин на рівні співпраці й співтворчості.

ПРН 8. Упроваджувати теоретичні положення методики фізичного виховання, створювати, аналізувати, корегувати освітній процес з позиції особистісно-діяльнісного підходу та професійної діяльності.

ПРН 9. Генерувати нові ідей, виявляти, порівнювати та розв'язувати складні діагностичні й прогностичні задачі та практичні проблеми у професійній діяльності, навчально-виховні і науково-методичні завдання професійного самовизначення старшокласників на основі врахування їх освітніх потреб, нахилів, здібностей та інтересів.

ПРН 10. Застосовувати методичні знання при плануванні та оцінюванні освітнього процесу та упровадженні інноваційних технологій.

ПРН 11. Формувати потребу в систематичних заняттях фізичною культурою і спортом та в здоровому способі життя.

ПРН 12. Використовувати психолого-педагогічні основи організації освітнього процесу у професійній діяльності.

ПРН 13. Узагальнювати результати навчально-пізнавальної та пошуково-дослідницької діяльності у вигляді кваліфікаційної роботи та інших наукових публікацій.

ПРН 14. Використовувати основні методи психофізіологічних досліджень для оцінки фізіологічних механізмів суб'єктивних процесів та індивідуальних відмінностей, створювати рівноправний позитивний клімат у колективі, володіти навичками взаємодії та використання їх у професійній діяльності.

ПРН 15. Організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати технології збереження здоров'я з урахуванням вимог до техніки безпеки матеріально-технічного забезпечення у професійній діяльності.

2. Критерії оцінювання результатів складання Атестаційного Екзамену

Сума отриманих балів за результатами Атестаційного Екзамену	Значення оцінки	Рівень досягнення студентом програмних результатів навчання за освітньою програмою «Середня освіта (Фізична культура)»
90-100	відмінно	Найвищий високий рівень досягнення запланованих результатів, що засвідчує його безумовну готовність до професійної діяльності за фахом та подальшого навчання. Здобувач має глибокі й системні знання з дисциплін циклу професійної підготовки, зокрема на високому рівні володіє понятійно-категоріальним апаратом педагогіки профільної середньої освіти; має ґрунтовні знання теоретико-методичних основ організації і здійснення дидактичного процесу у профільній середній освіті; володіє системою методів, засобів

		та форм проведення науково-пошукової роботи; використовує психолого-педагогічні основи організації освітнього процесу у професійній діяльності; відтворює теоретичні положення методики навчання фізичного виховання, основні поняття та терміни; класифікує засоби, методи, принципи організації навчальних занять; застосовує методичні знання при плануванні навчального процесу та його оцінюванні; дискутує з методичних питань організації освітнього процесу фізичного виховання у профільній середній освіті; здатний застосовувати основні методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності; аналізує соціальні та особистісно значущі світоглядні проблеми; знає методи психофізіологічних досліджень для оцінки фізіологічних механізмів суб'єктивних процесів та індивідуальних відмінностей; вміє створювати рівноправний позитивний клімат у колективі, володіє навичками взаємодії та використовує їх у професійній діяльності. Відповідь будує логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію.
75-89	добре	Найвищий достатній рівень досягнення запланованих результатів оволодіння змістом програмного матеріалу та готовності до професійної діяльності за фахом. Здобувач частково володіє понятійно-категоріальним апаратом педагогіки профільної середньої освіти; на достатньому рівні має ґрунтовні знання теоретико-методичних основ організації і здійснення дидактичного процесу у профільній середній освіті; володіє системою методів, засобів та форм проведення науково-пошукової роботи; на достатньому рівні використовує психолого-педагогічні основи організації освітнього процесу у професійній діяльності; відтворює теоретичні положення методики навчання фізичного виховання, основні поняття та терміни; класифікує засоби, методи, принципи організації навчальних занять; на достатньому рівні застосовує методичні знання при плануванні навчального процесу та його оцінюванні; дискутує з методичних питань організації навчально-виховного процесу фізичного виховання у профільній середній освіті; здатний застосовувати основні методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності; аналізує соціальні та особистісно значущі світоглядні проблеми; на достатньому рівні знає методи психофізіологічних досліджень для оцінки фізіологічних механізмів

		суб'єктивних процесів та індивідуальних відмінностей; вміє створювати рівноправний позитивний клімат у колективі, володіє навичками взаємодії та використовує їх у професійній діяльності. Відповідь буде на доступно-побутовому рівні, не може вийти за межі теми, недостатньо вміє самостійно мислити.
60-74	задовільно	Наявні мінімально достатні для подальшої професійної діяльності за фахом результати оволодіння програмним матеріалом. Знання мають загальний, поверхневий характер, іноді не підкріплені прикладами, здобувач має певні практичні навички, але недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми, понятійним апаратом володіє на репродуктивному рівні.
35-59	незадовільно	Низка запланованих результатів оволодіння програмним матеріалом відсутні. Рівень наявних результатів навчання недостатній для професійної діяльності за фахом та подальшого навчання. Студент має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні.
0-34		Здобувач має фрагментарні знання з дисциплін професійного циклу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання.

3. Критерії оцінюванні якості виконання студентом кваліфікаційної роботи:

- актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи;
- чіткість формулювання мети і завдань дослідження;
- логіка побудови змісту роботи;
- якість теоретико-методологічного аналізу проблеми;
- ґрунтовність аналізу наукових джерел;
- правильність і повнота виконання поставлених завдань;
- самостійність в одержанні наукових результатів;
- змістовність зроблених узагальнень і висновків;
- дотримання чинних вимог до оформлення роботи;
- змістовність доповіді студента про основні результати дослідження;
- правильність та чіткість відповідей на запитання членів ЕК.

Сума отриманих балів за результатами Атестаційного Екзамену	Значення оцінки	Рівень досягнення студентом програмних результатів навчання за освітньою програмою «Середня освіта (Фізична культура)»
90-100	відмінно	кваліфікаційна робота виконана вчасно, самостійно, тема дослідження розкрита повною мірою. Правильно визначено предмет, об'єкт дослідження. Зміст роботи продуманий, логічний, сприяє розкриттю заявленої теми. Мета та завдання чітко окреслені та реалізовані у дослідженні. Автор використовує сучасний методологічний інструментарій. Робота містить елементи наукової новизни та характеризується глибиною теоретичного опрацювання використаних джерел. Зміст розділів та підрозділів відповідає їх назвам, структура роботи чітка, її частини пропорційні за розміром, послідовно розміщені. Висновки логічні та ґрунтовні. Робота оформлена без порушення вимог, з дотриманням граматичних, пунктуаційних та стилістичних норм українського правопису. Відгук і рецензія позитивні. Доповідь під час захисту аргументована, логічна і повна. Відповіді на питання членів ЕК правильні, стислі, але й вичерпні. Наявність публікації за темою дослідження.
75-89	добре	кваліфікаційна робота виконана вчасно, тема дослідження розкрита, мета і завдання виконані, теоретичні узагальнення та висновки правильні. Проте є несуттєві недоліки у логіці дослідження та оформленні тексту. Застосування сучасного аналітичного інструментарію дещо неповне. Відгук і рецензія позитивні, але містять окремі зауваження до роботи. Доповідь логічна і аргументована, але не зовсім повна. Відповіді на питання членів ЕК правильні. Висока оцінка (80-89 балів) можлива лише за наявності публікації за темою дослідження.
60-74	задовільно	кваліфікаційна робота виконана вчасно, проте з порушенням термінів виконання окремих етапів роботи. Тема роботи розкрита, але у змісті є суттєві недоліки. Мета і завдання дослідження реалізовані не повною мірою. Відсутній самостійний аналіз явищ. Висновки обґрунтовано непереконливо, авторські узагальнення неаргументовані, поверхові. У відгуку та рецензії вказано на суттєві зауваження щодо логічності та

		послідовності дослідження. Загалом дослідження має описовий характер. Робота оформлена із порушенням вимог. Доповідь не розкриває усієї суті проведеного дослідження, його результатів. Відповіді на питання членів ЕК мають загальний характер, є неповними.
35-59	незадовільно	кваліфікаційна робота подана до захисту невчасно. Відсутня логіка у побудові структури дослідження. Мета і завдання нереалізовані. Назви окремих розділів не відповідають їхньому змісту. Текст роботи має копійчастий характер. Зовсім відсутні самостійні судження. Висновки не співвідносяться зі змістом розділів та із завданнями. Робота оформлена із суттєвими недоліками, недбало, її обсяг становить лише половину від зазначеного у вимогах. Відгук та рецензія негативні. Доповідь взагалі не відображає зміст виконаної роботи, відповіді на питання членів ЕК неправильні
Робота до захисту не допускається (1-34 балів)	незадовільно	кваліфікаційну роботу було подано безпосередньо перед захистом, до того ж відгук наукового керівника та рецензія відсутні або обсяг роботи становить третину від необхідного.

Якщо на останньому етапі виконання кваліфікаційної роботи або під час захисту буде виявлено, що текст дослідження містить плагіат, то таку роботу, за рішенням кафедри, до захисту не допускають або за рішенням членів ЕК знімають із захисту, навіть якщо попередньо отримані відгуки наукового керівника чи рецензента є позитивними.

4.Форма Атестаційного Екзамену

Атестаційний екзамен (далі АЕ) проводиться на засіданні Екзаменаційної комісії. АЕ для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться в усній формі.

До пакета АЕ з професійної підготовки входять:

- витяг із протоколу засідання кафедри про затвердження білетів до атестаційного екзамену;
- два комплекти білетів по 30 білетів у кожному.

У білетах містяться три питання з дисциплін циклу професійної підготовки: перше питання з психології профільної середньої освіти чи педагогіки профільної середньої освіти, друге – з психофізіології професійної діяльності, третє – з методики навчання фізичного виховання в профільній середній освіті.

Атестаційний Екзамен спрямовано на перевірку теоретичних знань та практичних вмінь, набутих студентами протягом навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти з освітніх компонентів професійної підготовки, засвоєння яких дозволяє скласти достатньо повне уявлення щодо психології профільної середньої освіти, педагогіки профільної середньої освіти, методики навчання фізичного виховання в профільній середній освіті, психофізіології професійної діяльності; закласти основи фахової

компетентності майбутнього магістра середньої освіти (Фізична культура) за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Кожен студент отримує індивідуальний екзаменаційний білет і відповідає на запитання в усній формі, попередньо занотовуючи основні положення відповіді письмово. Максимальна сума балів, які студент може отримати на екзамені, складає 100.

Відповіді студентів повинні бути лаконічними та логічно структурованими. У процесі відповіді студент має продемонструвати здатність оперувати понятійно-термінологічним апаратом із дисциплін, що винесені на АЕ: з психології профільної середньої освіти, з педагогіки профільної середньої освіти, з методики навчання фізичного виховання в профільній середній освіті та психофізіології професійної діяльності; здатність володіти сучасними методами дослідження, демонструвати фахову компетентність майбутнього магістра Середньої освіти (Фізична культура) за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Оцінка, виставлена комісією, оголошується прилюдно.

5. Загальні вимоги до публічного захисту кваліфікаційної роботи:

5.1 До публічного захисту перед Екзаменаційною комісією (далі ЕК) допускають кваліфікаційні роботи, які відповідають таким вимогам:

- надано ЕК електронну версію кваліфікаційної роботи;
- надано ЕК у паперовому форматі:
- титульний аркуш кваліфікаційної роботи з резолюцією завідувача кафедри «Рекомендовано до захисту» та його підписом;
- зміст роботи з підписом її автора (виконавця);
- відгук наукового керівника;
- рецензію;
- заяву здобувача, що засвідчує самостійність виконання кваліфікаційної роботи і відсутність в ній академічного плагіату;
- довідку про перевірку на академічний плагіат;
- копії публікацій (для претендентів на високі (80-100 балів) оцінки).

5.2 Захист кваліфікаційних робіт проводять відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної (атестаційної) комісії у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка.

5.3 Захист кваліфікаційної роботи проводять відкрито за участю не менше половини складу Екзаменаційної комісії за обов'язкової присутності голови комісії.

5.4 На захисті кваліфікаційної роботи студенту надають слово для викладу основних результатів, отриманих під час виконання поставлених завдань, а також для відповідей на запитання членів Екзаменаційної комісії та інших осіб, які присутні на захисті. Прилюдний виступ студента суворо регламентований у часі та триває не більше 5-7 хвилин.

5.5 Структура виступу студента, автора кваліфікаційної роботи, на відкритому засіданні ЕК наступна:

- назва теми;
- обґрунтування її актуальності;
- об'єкт, предмет, мета дослідження, завдання;
- стислий виклад основних результатів дослідження (за розділами);
- загальні висновки дослідження.

5.6 Після виступу здобувача вищої освіти голова ЕК надає слово науковому керівникові та рецензенту або зачитує їхні відгуки. Також слухають відповіді студента на зауваження, висловлені в рецензії, та на запитання, які виникли у членів ЕК стосовно запропонованої до розгляду кваліфікаційної роботи.

5.7 Кваліфікаційну роботу оцінює Екзаменаційна комісія з урахуванням її змісту і результатів захисту, а також висновків наукового керівника і рецензента.

5.8 Рішення ЕК про оцінку знань, виявлених при захисті кваліфікаційної роботи, ухвалюють на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів. При однаковій кількості голосів «за» і «проти» голос голови є вирішальним. Результати захисту кваліфікаційних робіт оголошують у день захисту.

5.9 Здобувача, кваліфікаційну роботу якого ЕК оцінила як «незадовільно», відраховують з Університету. ЕК встановлює та робить у протоколі запис про можливість здобувача після доопрацювання захистити ту саму кваліфікаційну роботу протягом трьох років після відрахування. У такому випадку, поновлений на навчання здобувач вищої освіти матиме право подати кваліфікаційну роботу на перевірку за визначеною процедурою і бути допущеним (не допущеним) до її захисту.

6. Структура Атестаційного Екзамену

Структуру завдань атестаційного екзаменаційного білету становлять три теоретичних питання із блоку професійної підготовки. Усього передбачено 30 атестаційних екзаменаційних білетів.

7. Порядок оцінювання результатів Атестаційного Екзамену

Відповідь студента на екзамені оцінюється за стобальною шкалою з обов'язковим переведенням у національну. Підсумковий бал (ПБ) за відповідь студента на атестаційному екзамені є сумою балів, одержаних за кожне окреме питання чи виконане завдання (Б1, Б2, Б3). Методика підрахунку підсумкового балу (ПБ) за відповідь студента на Атестаційному Екзамені:

Екзаменаційний білет містить 3 питання (завдання): $ПБ = Б1 + Б2 + Б3$
Результати атестаційного екзамену фіксуються:

- у протоколах екзаменаційної комісії – за всіма шкалами;
- у заліковій книжці студента – за національною шкалою;
- у додатку до диплома, який оформлюється за державним зразком.

Зміст оцінки	Оцінка відповіді на питання (виконання завдань) за 100-бальною шкалою			Значення оцінки
	I питання	II питання	III питання	
	Б1	Б2	Б3	
Високий рівень компетентності з незначними недоліками, які не мають принципового значення	34	33	33	відмінно
Високий рівень компетентності з деякими недоліками	29	29	29	добре
Добрий рівень компетентності	26	26	26	
Посередній рівень компетентності з недоліками, достатній для професійної діяльності	23	23	23	задовільно
Достатньо-мінімальний рівень компетентності, допустимий для професійної діяльності	20	20	20	
Наявні окремі елементи правильної відповіді. Низький рівень компетентності, недопустимий для професійної діяльності	12	12	12	незадовільно
Відсутні елементи правильної відповіді. Низький рівень компетентності, недопустимий для професійної діяльності	6	6	6	

Здобувачеві, який успішно склав атестаційні випробування, рішенням Екзаменаційної комісії присуджується відповідний освітній ступінь вищої освіти «магістр», освітня кваліфікація: Магістр середньої освіти (Фізична культура), професійна кваліфікація: Вчитель фізичної культури та видається документ про вищу освіту.

Результати атестації можуть бути оскаржені здобувачами вищої освіти у порядку апеляції. Письмова заява про апеляцію щодо процедури проведення та об'єктивності оцінювання результатів атестації подається особисто випускником на ім'я ректора Університету не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки у приймальню першого проректора.

Апеляція результатів атестації здійснюється відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної (атестаційної) комісії у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка.

8. Порядок оцінювання кваліфікаційної роботи

<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Загальна оцінка кваліфікаційної роботи науковим керівником зафіксована у його відгуку	40
Загальна оцінка кваліфікаційної роботи рецензентом (згідно з рецензією) («відмінно» – 20 балів, «добре» – 16 балів, «задовільно» – 12 балів, «незадовільно» – 7 балів)	20
Оцінка за захист кваліфікаційної роботи <u>Критерії:</u> – рівень володіння змістом роботи, повнота розкриття її у доповіді; – повнота відповідей на порушені питання, уміння вести наукову дискусію; – якість презентації роботи.	15 15 10

9. Джерела інформації, інструменти та обладнання, дозволені для використання в процесі складання Атестаційного Екзамену

1. Програми навчальних дисциплін, питання з яких виносяться на атестаційний екзамен: «Психологія профільної середньої освіти», «Педагогіка профільної середньої освіти», «Методика навчання фізичного виховання в профільній середній освіті», «Психофізіологія професійної діяльності».

2. Чинні освітні й нормативно-правові державні документи.

10. Програмовий зміст Атестаційного Екзамену

Блок «Психологія профільної середньої освіти»

1. Розкрити предмет і завдання навчальної дисципліни «Психологія профільної середньої школи».

2. Охарактеризувати психологічні особливості забезпечення якості профільної середньої освіти.

3. Пояснити психологічні основи організації профільного навчання у профільній середній школі.

4. Охарактеризувати психологічні особливості суб'єкта профільного навчання.

5. Обґрунтувати значення мотивації і викладання: практичні аспекти реалізації у профільній середній школі.

6. Поснити суть мотивації професійних досягнень та її значення для учнів.

7. Визначити психологічні основи профільного самовизначення учнів.

8. Проаналізувати механізми психологічного впливу як один із факторів якісної освіти у профільній середній школі.

9. Охарактеризувати впливовість особистості та способи протистояння неконструктивним впливам.
10. Розкрити зміст проблеми профпридатності людини у своїй професії.
11. Охарактеризувати основи професіографії та класифікації професій.
12. Визначити складові професійної спрямованості особистості.
13. Охарактеризувати психологічні особливості особистісного зростання і розвитку підлітків на етапі профілізації.
14. Проаналізувати основні напрямки розвитку soft-skills розвитку кар'єрної спрямованості учнів у профільній середній школі.
15. Обґрунтувати доцільність використання технік розвитку кар'єрної спрямованості учнів у профільній середній школі.

Блок «Педагогіка профільної середньої освіти»

1. Розкрити мету, завдання та основні категорії педагогіки профільної середньої освіти.
2. Пояснити сутність, структуру та принципи організації профільного навчання в старшій школі.
3. Охарактеризувати напрями профільного навчання в старшій школі та здійснити аналіз їх диференціації за профілями.
4. Проаналізувати зміст профільної середньої освіти в контексті концепції «Нова українська школа».
5. Охарактеризувати дидактичні засади сучасного уроку в старшій школі.
6. Визначити роль базових і профільних навчальних предметів як головних компонентів профільної освіти.
7. Оцінити значення спеціальних та факультативних курсів у системі профільної освіти.
8. Пояснити сутність інноваційних методів і цифрових технологій у профільному навчанні.
9. Описати методи та засоби створення мультимедійних навчальних дисциплін у профільній школі.
10. Обґрунтувати роль поточного та формувального оцінювання в освітньому процесі старшої школи.
11. Розкрити особливості інклюзивного навчання в системі профільної освіти.
12. Охарактеризувати напрями профорієнтаційної роботи в основній і старшій школі.
13. Пояснити особливості допрофільної підготовки та здійснити аналіз інформаційної взаємодії в освітній мережі.
14. Оцінити професійну компетентність учителя профільної школи у світлі трансформації загальної середньої освіти в Україні.

15. Охарактеризувати специфіку виховання старшокласників у системі профільної середньої освіти.

*Блок «Методика навчання фізичного виховання
в профільній середній освіті»*

1. Охарактеризувати основні напрями та етапи реформування загальної середньої освіти в Україні були визначені Концепцією «Нова українська школа»?

2. Розкрити зміст законодавчого та програмно-нормативного забезпечення процесу фізичного виховання учнів старшого шкільного віку.

3. Пояснити, у чому полягає мета і завдання фізичного виховання учнів старшого шкільного віку відповідно до навчальних програм з фізичної культури для 10–11 класів (рівень стандарту та профільний рівень)?

4. Пояснити, яким чином навчальна програма з фізичної культури для 10–11 класів (рівень стандарту) сприяє формуванню ключової компетентності «Уміння вчитися впродовж життя»?

5. Розкрити особливості реалізації соціальної та громадянської компетентності у процесі вивчення фізичної культури у старшій школі за рівнем стандарту?

6. Пояснить ключові особливості реформування профільної середньої освіти відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти. Яке значення має можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувача освіти?

7. У чому полягає мета профільної середньої освіти, які ціннісні орієнтири вона передбачає та які ключові компетентності має сформувати у здобувачів освіти згідно з Державним стандартом?

8. Розкрити зміст освітньої галузі «Фізична культура» згідно з Державним стандартом профільної середньої освіти.

9. У чому полягає призначення змістових ліній освітньої галузі «Фізична культура» для учнів 10–11 класів рівня стандарту та як вони сприяють формуванню ключових компетентностей?

10. Розкрити особливості побудови навчальної програми з фізичної культури для 10–11 класів передбачено на рівні стандарту?

11. Розкрити ключові принципи реалізації навчальної програми з фізичної культури для 10–11 класів профільного рівня та її основний зміст?

12. Охарактеризувати організаційні особливості фізичного виховання старшокласників.

13. Визначити та розкрити основні проблеми сучасного стану

фізкультурно-спортивної роботи у закладах загальної середньої освіти, та які шляхи їх вирішення передбачені в рамках позаурочної фізкультурно-оздоровчої діяльності?

14. Визначити особливості формуванні стійкої потреби учнівської молоді в здоровому й активному способі життя і заняттях спортом.

15. Визначити принципи, напрями та форми лежать в основі організації позаурочної фізкультурно-спортивної роботи в закладах загальної середньої освіти та як вони впливають на ефективність залучення учнів до активної рухової діяльності?

16. Охарактеризувати організаційно-методичні особливості позаурочної фізкультурно-спортивної роботи учнів старшої школи.

17. Назвати та охарактеризувати основні підходи до організації уроків фізичної культури з учнями спеціальної медичної групи.

18. Визначити методичні особливості організації занять фізичними вправами з учнями спеціальної медичної групи.

19. Охарактеризувати особливості змісту уроку фізичної культури учнів спеціальної медичної групи.

20. Охарактеризувати особливості дозування фізичного навантаження старшокласників, які за станом здоров'я розподілені у спеціальну медичну групу.

21. Визначити завдання, принципи та функції фізичної культури в спеціальних медичних групах (СМГ) та назвати найпоширеніші захворювання та розлади характерні для сучасних школярів старшого шкільного віку.

22. Охарактеризувати рекомендації і протипоказання щодо застосування фізичних вправ на уроках фізичної культури старшокласників спеціальної медичної групи із захворюваннями підгрупи «А».

23. Охарактеризувати рекомендації і протипоказання щодо застосування фізичних вправ на уроках фізичної культури старшокласників спеціальної медичної групи із захворюваннями підгрупи «Б» і «В».

24. Розкрити основні ознаки особистості вчителя фізичної культури.

25. Розкрити педагогічні функції вчителя фізичної культури.

26. Охарактеризувати педагогічні уміння учителя фізичної культури.

27. Розкрити педагогічну техніку вчителя фізичної культури.

28. Розкрити основні етапи та зміст підготовки вчителя до уроку фізичної культури.

29. Назвати особливості планування фізичної культури старшокласників та охарактеризувати документи планування вчителя фізичної культури.

30. Охарактеризувати методи та способи організації учнівської

діяльності старшокласників на уроках фізичної культури та розкрити методичні особливості підготовки вчителя фізичної культури до уроків.

Блок «Психофізіологія професійної діяльності»

1. Охарактеризувати роль центральної нервової системи у професійній діяльності.
2. Розкрити основні принципи роботи нервової системи, що забезпечують ефективну професійну діяльність.
3. Пояснити як функціонує центральна нервова система при виконанні трудових завдань.
4. Пояснити що являє собою психофізіологічна адаптація, і як вона проявляється у професійній діяльності.
5. Пояснити механізми регуляції гомеостазу в організмі людини під час праці.
6. Охарактеризувати біологічні потреби та їх вплив на поведінку людини в професійній діяльності.
7. Розкрити поняття мотивація. Її етапи формування в контексті професійної діяльності.
8. Розкрити психофізіологічну суть монотонності праці.
9. Охарактеризувати заходи для запобігання монотонності в умовах професійної діяльності вчителя.
10. Розкрити мету та основні завдання професійної орієнтації в сучасних умовах.
11. Охарактеризувати процес адаптації працівника на новому робочому місці.
12. Охарактеризувати психологічний профіль особистості в професійній діяльності.
13. Пояснити роль темпераменту і характеру у формуванні професійної обдарованості.
14. Охарактеризувати основні функції психіки, що реалізуються у процесі професійної діяльності.
15. Пояснити вплив психіки на регуляцію трудової поведінки та мотивацію.
16. Дати визначення поняттям «емоція» і «почуття» в контексті професійної діяльності.
17. Охарактеризувати емоційні стани, що найчастіше виникають у професійній діяльності та які їх функції.
18. Обґрунтувати психофізіологічні характеристики психограми вчителя.
19. Розкрити фізіологічні і психічні фактори, що спричиняють виникнення втоми.
20. Назвати методи профілактики втоми та перевтоми які можна застосовуються у професійній діяльності вчителя.

21. Пояснити поняття «професіоналізм» та його психофізіологічні критерії.
22. Охарактеризувати рівні та етапи становлення професіоналізму у професійній діяльності.
23. Пояснити функціональний і психофізіологічний стан людини.
24. Пояснити адаптацію і гомеостазу, як виробниче середовище.
25. Пояснити функціональну асиметрію півкуль головного мозку.
26. Обґрунтувати суть і завдання професійної орієнтації.
27. Розкрити суть професійного відбору і адаптації.
28. Охарактеризувати стрес та його вплив на організм людини.
29. Розкрити зміст професіограми у процесі професійної діяльності вчителя фізичної культури.
30. Розкрити психофізіологічні критерії і рівні професіоналізму.

8. Методичні рекомендації з підготовки і складання Атестаційного Екзамену

Блок «Психологія профільної середньої освіти»

1. Розкрити предмет і завдання навчальної дисципліни «Психологія профільної середньої школи». Загальний опис, структура та основні категорії навчального курсу «Психологія профільної середньої школи». Основні завдання і функції дисципліни «Психологія профільної середньої школи» на етапі трансформаційних змін в Україні. Реалії та перспективи профільної середньої освіти в Україні: досвід Європ.

2. Охарактеризувати психологічні особливості забезпечення якості профільної середньої освіти. Місце психології профільної середньої школи в системі психологічного знання. Форми та методи професійної орієнтації з учнями профільної середньої школи: зміст, особливості та основні групи. Модель практичної методики з профорієнтації. Методи і принципи психологічного дослідження у психології профільної середньої школи.

3. Пояснити психологічні основи організації профільного навчання у профільній середній школі. Психологічні складові організації профільного навчання: зміст, мета, принципи і напрями. Диференціація як методологічна основа профільного навчання. Категоріальний апарат профілізації. Форми та методи професійної орієнтації зі школярами: зміст, особливості та основні групи. Модель практичної методики з профорієнтації.

4. Охарактеризувати психологічні особливості суб'єкта профільного навчання. Місце рефлексії в процесі профільного навчання. Взаємопов'язаність зміни рефлексивних процесів особистості та її конкурентоспроможності в соціально-професійному середовищі. Рівні усвідомлення процесів особистісного та професійного розвитку та їх прояв у підлітковому віці.

5. Обґрунтувати значення мотивації і викладання: практичні аспекти реалізації у профільній середній школі. Соціально-психологічні особливості підліткового віку: підліток як суб'єкт власної навчальної діяльності. Роль мотивації в навчально-професійній діяльності. Професійна мотивація. Основні критерії вибору професії. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності підлітків. Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців. Способи контролю факторів активації педагогом для зниження тривожності підлітків.

6. Поснити суть мотивації професійних досягнень та її значення для учнів. Мотивація досягнення успіху. Мотивація страху невдач. Поняття «завчена безпорадність». Процес виникнення завченої безпорадності (за Т.І. Дучимінською) та її прояви на етапах професіоналізації особистості.

7. Визначити психологічні основи профільного самовизначення учнів. Психологічний зміст професійного та особистісного самовизначення. Підходи до проблеми професійного самовизначення. Типи, рівні та етапи професійного самовизначення. Теорії професійного самовизначення. Психодинамічні теорії (З.Фройд, А.Адлер, К.Хорні). Теорія батьківських установок Еллі Роу. Сценарна теорія Еріка Берна. Теорія професійного розвитку Дж. С'юпера. Теорія рис особистості Дж. Холланда. Теорія компромісу з реальністю Е. Гінзберга.

8. Проаналізувати механізми психологічного впливу як один із факторів якісної освіти у профільній середній школі. Змістовно-смістова характеристика поняття «психологічний вплив». Психологічний вплив як дія. Форми соціальних впливів: наслідування, навіювання, конформність, переконання. Характеристика видів психологічних впливів.

9. Охарактеризувати впливовість особистості та способи протистояння неконструктивним впливам. Фактори впливовості: когнітивні, емоційні, індивідуально-особистісні, соціально-психологічні, часові. Закон міжособистісного уподібнення. Поняття асертивності. Терпимість в структурі психологічних впливів викладача. Маніпулювання в системі «вчитель-учень» як механізм психологічного впливу. Психологічні особливості розвитку професійної рефлексії.

10. Розкрити зміст проблеми профпридатності людини у своїй професії. Поняття і основні напрями профорієнтації. Типи професійної орієнтації. Специфічні принципи профорієнтації. Значення профорієнтації для суспільства й особистості. Структура професійно обумовленої особистості.

11. Охарактеризувати основи професіографії та класифікації професій. Поняття «професія», «спеціальність», «кваліфікація». Класифікації професій: Є.О. Клімова, класифікація Дж. Холланда, класифікація Кьюдера. Основні принципи вивчення професії. План опису професії. Структура професіограми. Методи професіографічних досліджень.

12. Визначити складові професійної спрямованості особистості. Сутність понять «професійна спрямованість» та «професійний інтерес». Структура професійної спрямованості. Стадії становлення та психологічний

зміст феномену. Вплив батьків на формування професійних інтересів. Якісні показники професійної спрямованості особистості.

13. Охарактеризувати психологічні особливості особистісного зростання і розвитку підлітків на етапі профілізації. Психологічна характеристика підліткового віку. Суперечливості та кризи підліткового віку. Формування психологічної готовності підлітка до професійного вибору. Специфіка освітньої соціалізації у психології профільної середньої школи. Психологічні механізми соціалізації: легальна, традиційна, харизматична.

14. Проаналізувати основні напрямки розвитку soft-skills розвитку кар'єрної спрямованості учнів у профільній середній школі. Поняття soft-skills і hard-skills. Визначення здібностей та професійних компетенцій особистості. Поняття професійної кар'єри. Методи і форми планування кар'єрного розвитку. Типи моделей розвитку кар'єри.

15. Обґрунтувати доцільність використання технік розвитку кар'єрної спрямованості учнів у профільній середній школі. Техніки аналізу професійного самовизначення, професійної ідентичності особистості. Техніки постановки цілей. Техніки розвитку стресостійкості. Техніки формування комунікативної компетентності. Техніки пошуку ресурсів особистості. Лідерство, впевненість в собі, самооцінка.

Блок «Педагогіка профільної середньої освіти»

16. Розкрити мету, завдання та основні категорії педагогіки профільної середньої освіти.

Педагогіка профільної середньої освіти як галузь педагогічної науки. Профільний ступінь середньої освіти як інституційна форма індивідуалізації навчання, яка підкріплена відповідними стандартами та організаційними особливостями.

Предмет педагогіки профільної середньої освіти як спеціально організований, цілеспрямований, творчий процес формування ціннісно-змістовних суб'єкт-суб'єктних морально-естетичних виховуючих відносин учителів та учнівської молоді. Об'єкт педагогіки профільної середньої освіти як вся життєдіяльність старшокласника, організовані і стихійні відносини, прямі і опосередковані, позитивні і негативні впливи, що виникають у процесі становлення особистості у школі, сім'ї, оточуючому середовищі та які визначають ціннісні пріоритети соціалізації та професійне самовизначення.

Категорії педагогіки профільної середньої освіти: профільне навчання, профільний ступінь загальної середньої освіти, профорієнтація, ціннісно-змістовні суб'єкт-суб'єктні відносини, розвиток особистості учня профільної школи, самовдосконалення старшокласника.

Мета профільного навчання. Забезпечення можливостей для рівного доступу учнівської молоді до здобуття загальноосвітньої профільної та

початкової допрофесійної підготовки. Значення неперервної освіти впродовж усього життя. Виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання та мобільності в умовах реформування сучасного суспільства.

17. Пояснити сутність, структуру та принципи організації профільного навчання в старшій школі.

Концепція Нової української школи (2017 р.). Основні положення документу. Профільна освіта як процес індивідуального та диференційованого засвоєння знань. Навчання учнів 10-12-х класів за інтересами, компетентностями, планами щодо самореалізації. Зміни у структурі, змісті й організації освітнього процесу відповідно врахування нахилів, здібностей, можливостей учнів. Базові загальноосвітні предмети, профільні предмети, спеціальні курси та курси за вибором.

Профільна школа як інституційна форма реалізації мети профільної освіти. Визначення профілю навчання на основі урахування інтересів та можливостей учнів, перспектив здобуття подальшої освіти і професійних перспектив учнівської молоді; кадрових, матеріально-технічних, інформаційних ресурсів школи; соціокультурної і виробничої інфраструктури району, регіону.

Принцип як керівна ідея, основне положення, основна вимога до організації і проведення навчально-виховного процесу. Основні принципи профільного навчання: фуркації, варіативності й альтернативності, наступності та неперервності, гнучкості, діагностико-прогностичної реалізованості.

18. Охарактеризувати напрями профільного навчання в старшій школі та здійснити аналіз їх диференціації за профілями.

Профіль навчання як спосіб організації диференційованого навчання. Поглиблене і професійно зорієнтоване вивчення циклу споріднених навчальних дисциплін.

Визначення профілю навчання. Урахування інтересів та можливостей учнів. Перспективи здобуття подальшої освіти і професійних перспектив учнівської молоді. Кадрові, матеріально-технічні, інформаційні ресурси закладу загальної середньої освіти. Соціокультурна і виробнича інфраструктура району та регіону.

Напрями профільного навчання у старшій школі за професійною орієнтацією та особливостями змісту навчання: академічний і професійний. Академічний профіль: цільова орієнтація, типи профільних закладів, форма державної підсумкової атестації старшокласників. Професійний профіль: цільова орієнтація, типи профільних закладів, форма державної підсумкової атестації старшокласників.

Напрями навчання у профільній школі за освітніми галузями: суспільно-гуманітарний, філологічний, природничо-математичний, технологічний, художньо-естетичний, спортивний. Диференціація за профілями.

Інтегровані профілі, що поєднують різні галузі: гуманітарно-правовий, природничо-інформаційний, інженерно-технологічний та ін.

19. Проаналізувати зміст профільної середньої освіти в контексті концепції «Нова українська школа».

Профільна спрямованість навчання як провідна ідея старшої ланки загальної середньої освіти у світовому та європейському освітніх просторах. Провідні підходи до визначення змісту освіти у профільній школі.

Профільне навчання як дійова форма практичного впровадження ідеї гуманізації шкільної освіти. Основна функція профільного навчання. Посилення демократизації освітнього процесу у профільній школі, його децентралізація, демократизація та індивідуалізація.

Освіта як це процес і результат засвоєння систематичних знань, умінь і навичок, одержаних у результаті навчання і за певний його період.

Зміст освіти у профільній школі як єдність системи знань про природу, суспільство, способи діяльності; системи загальних, інтелектуальних і практичних навичок і вмінь; досвіду творчої діяльності, досвіду емоційно-вольового ставлення до світу. Структурні елементи змісту освіти в профільній школі.

Наука і культура як джерела, що формують зміст освіти у профільній школі. Відповідність змісту освіти сучасному стану науки. Наукові вимоги щодо змісту освіти у профільній школі.

Нормативно-дидактичне забезпечення змісту освіти у профільній школі.

20. Охарактеризувати дидактичні засади сучасного уроку в старшій школі.

Сучасні виклики організації навчального процесу в старшій школі. Урок як основна форма організації профільного навчання в старшій школі. Відмінності уроку в профільній школі від уроку в основній школі.

Типологія та структура уроків в старшій школі. Структурні елементи уроку та їх особливості. Проектування основних етапів уроку. Методика цілепокладання та рефлексії. Профільна спрямованість навчального матеріалу. Організаційно-діяльнісний компонент уроку. Особливості структури різних типів уроків у профільній школі.

Організація різних видів діяльності учнів. Самостійна пізнавальна діяльність учнів. Групова та командна взаємодія. Дослідницька та пошукова робота старшокласників. Практико-орієнтовані завдання профільного спрямування.

Нестандартні та інноваційні уроки в системі профільного навчання. Інтегрований урок. Бінарний урок. Урок-дослідження. Урок-стартап. Імітаційно-моделюючі та рольові уроки.

Підготовка вчителя до уроку в старшій школі. Тематично-модульне і поурочне планування. Технологічна карта уроку. Методичний самоаналіз уроку.

Психолого-педагогічні вимоги до уроку в старшій школі. Використання на уроці національної культури і традицій українського народу. Шляхи модернізації сучасних уроків у напрямку індивідуалізації та диференціації профільного навчання.

21. Визначити роль базових і профільних навчальних предметів як головних компонентів профільної освіти.

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти як документ, що визначає зміст навчання і вимоги до підготовки старшокласників.

Інваріантний і варіативний компоненти змісту освіти у профільній школі. Система базових навчальних предметів як складова інваріантного компонента змісту освіти в старшій (профільній) школі: українська мова та література, іноземна мова, історія України та всесвітня історія, математика, природознавство, фізична культура. Реалізація цілей і завдань загальної середньої освіти за допомогою вивчення базових навчальних дисциплін.

Профільні предмети як навчальні дисципліни, що реалізують цілі, завдання і зміст кожного конкретного профілю. Поглиблене вивчення змісту профільних навчальних дисциплін: більш повне опанування понять, законів, теорій; використання інноваційних технологій навчання; організації дослідницької, проектної діяльності; профільної навчальної практики учнів тощо.

Прикладне спрямування вивчення профільних предметів за рахунок інтеграції знань і методів пізнання та застосування їх у різних сферах діяльності. Вибір профільних предметів. Перелік профільних навчальних дисциплін для старшої (профільної) школи, встановленого Міністерством освіти і науки України.

22. Оцінити значення спеціальних та факультативних курсів у системі профільної освіти.

Спеціальний курс у системі профільного навчання. Зміст спеціальних курсів навчального профілю як органічний складник його змісту. Вибір спеціальних курсів на рівні навчального закладу: формування певного профілю навчання.

Основні види спеціальних курсів. Завдання кожного виду. Спеціальні курси поглиблення і розширення змісту окремих розділів профільних

предметів. Практико-орієнтовані спеціальні курси. Спеціальні курси знайомства з новими галузями знань, не представленими у змісті непрофільних і профільних предметів. Спеціальні курси з наукових основ сучасних виробництв і технологій. Спеціальні курси міжпредметного узагальнюючого характеру. Спеціальні курси забезпечення професійної підготовки старшокласників.

Факультативний курс у системі профільного навчання як один із механізмів реалізації принципу демократизму в освіті старшокласників. Види факультативів: факультативні курси, спрямовані на поліпшення загальноосвітньої підготовки з непрофільних предметів, передбаченої Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти; факультативні курси з галузей знань і видів діяльності, невідображених у змісті загальної середньої освіти.

23. Пояснити сутність інноваційних методів і цифрових технологій у профільному навчанні.

Методи навчання як багатоякісне і багатовимірне педагогічне явище. Прийоми навчання як елементи певного методу чи групи методів. Поняття «засоби навчання» у вузькому й широкому розумінні. Класифікація методів навчання у педагогічній науці.

Характеристика інноваційних методів профільного навчання: інтерактивні (мозковий штурм, сторітелінг, коучинг, скрайбінг, кейс-метод); ігрові (квест, гейміфікація, інтелектуальні ігри, ділові ігри, дидактичні ігри); інформаційно-комунікаційні (дебати, діалог, дискусія, сократівська діалогічна евристика, комунікаційний тренінг); методи самореалізації у профільному навчанні (метод проєктів, «перевернутий клас»).

Сучасні педагогічні технології в старшій школі. Технологія розвитку критичного мислення. STEM-освіта та міждисциплінарні технології.

Цифрові технології навчання як засіб оптимізації освітнього процесу в старшій школі (хмарні технології, мобільні додатки, онлайн-інструменти, інфографіка, інтерактивний мультимедійний контент).

Особистісний рівень профільного навчання з комп'ютерною підтримкою.

24. Описати методи та засоби створення мультимедійних навчальних дисциплін у профільній школі.

Мультимедійна профільна навчальна дисципліна як сучасний інтерактивний освітній комплекс, розроблений у контексті профільного навчання старшокласників.

Форми репрезентації навчального матеріалу (текст, аудіо, відео, анімація, графіка, віртуальні моделі) з можливостями інтерактивної взаємодії.

Структура мультимедійної профільної навчальної дисципліни: контентний компонент (змістовий матеріал відповідно до профілю), процесуальний компонент (способи діяльності та взаємодії), результативно-діагностичний компонент (інструменти вимірювання й оцінювання досягнень) у цифровому форматі.

Основні форми онлайн-комунікації. Синхронна комунікація у форматі відеоконференцій (Zoom, Google Meet, Microsoft Teams). Асинхронна комунікація (електронна пошта, месенджери та форуми навчальних платформ). Спільна робота в цифрових документах, презентаціях і дошках (Google Docs, Padlet, Miro). Інтерактивні опитування й тестування з миттєвим зворотним зв'язком. Навчальні чат-боти для оперативних консультацій. Віртуальні лабораторії та симуляції для практичного опанування профільних дисциплін. Проєктна комунікація в спеціалізованих цифрових середовищах.

Інструментарій дистанційного профільного навчання: відео, онлайн-дошки, тести, практика та інструменти формувального оцінювання, інтерактивні сервіси миттєвого опитування. Цифрова творчість учнів.

25. Обґрунтувати роль поточного та формувального оцінювання в освітньому процесі старшої школи.

12-бальна шкала і 4-рівнева система оцінки знань учнів у сучасній старшій школі. Рейтингова система оцінювання знань старшокласників.

Основні види контролю успішності старшокласників. Поточне і формувальне оцінювання в старшій школі: мета, предмет, функції, методи і прийоми оцінювання, інструментарій оцінювання, фіксування результатів.

Підсумкове оцінювання вивчення навчальних дисциплін у старшій школі. Державна підсумкова атестація випускників старшої школи. Зовнішнє незалежне оцінювання: мета, завдання та нормативно-правове забезпечення. Визначення результатів зовнішнього незалежного оцінювання. Використання он-лайн курсів для підготовки до ЗНО.

Дидактичні вимоги до оцінювання знань, умінь і навичок учнів старшої школи. Формування умінь самоконтролю, об'єктивної самооцінки та самовідносин старшокласників, керівна роль учителя в цих процесах.

Методики розроблення тестів для контролю знань учнів старшої школи. Проблема співвідношення письмових і усних форм контролю.

Система контролю якості навчання в дистанційному курсі. Види контролю при дистанційному навчанні. Основні психолого-педагогічні вимоги до контрольної-діагностичних завдань.

26. Розкрити особливості інклюзивного навчання в системі профільної освіти.

Закономірності виникнення, сутність і місце інклюзії в єдиній системі освіти України. Національне законодавство в сфері інклюзивної освіти.

Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти. Категоризація дітей з особливими освітніми потребами в світлі реформування системи загальної середньої освіти в Україні. Освітні труднощі та підтримка дітей з особливими освітніми потребами в процесі профільного навчання та особистісно-соціального розвитку в старшій школі.

Особливості організації інклюзивного навчання в старшій (профільній) школі. Забезпечення змісту інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами. Командний підхід як умова реалізації змісту профільної освіти для дітей з особливими освітніми потребами.

Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами в процесі профільного навчання. Особливості та технологія створення програми профільного навчання для дітей з особливими освітніми потребами.

Інструментальний кейс інклюзивного навчання в системі профільної середньої освіти. Технологізаційні кластери інклюзивної профільної освіти. Базові позиції як каркас побудови практики профільного навчання дітей з особливими освітніми потребами: інклюзія, безбар'єрність, універсальний дизайн, розумне пристосування.

27. Охарактеризувати напрями профорієнтаційної роботи в основній і старшій школі.

Профільна діагностика як процес встановлення і комплексне вивчення здібностей, мотивів та інтересів, навчальних досягнень і результатів допрофільної підготовки учнів, які характеризують можливості їх навчання за певним профілем.

Профільна орієнтація. Профільне консультування. Інформаційна робота в допрофільній підготовці. Ефективність допрофільної підготовки.

Система профорієнтації як підсистема загальної системи трудової підготовки школярів, безперервного навчання й виховання. Комплекс завдань професійної орієнтації. Компоненти системи професійної орієнтації: організаційно-функціональна підсистема, логіко-змістовна підсистема, особистісна підсистема, управлінська підсистема. Функції системи професійної орієнтації.

Форми і методи профконсультаційної роботи як засоби забезпечення підготовки учнівської молоді до професійного самовизначення. Трансформація інтересу до професії у професійний інтерес і побудова на цій основі

професійних намірів старшокласника. Спрямованість форм та методів профконсультаційної роботи у 10-12 класах школи на активізацію професійного самовизначення учнів у процесі профільного навчання, здійснення фахової спеціалізації.

28. Пояснити особливості допрофільної підготовки та здійснити аналіз інформаційної взаємодії в освітній мережі.

Освітня мережа. Можливості мережевої взаємодії. Використання відкритого освітнього простору при організації допрофільної підготовки. Освітня мережа як сукупність установ, що мають загальні цілі та ресурси їх досягнення та єдиний центр управління.

Муніципальна освітня мережа як об'єднання різних типів освітніх установ: загальноосвітні школи, заклади додаткової освіти, психолого-валеологічні і профорієнтаційні служби. Форми і напрями взаємодії в освітній мережі.

Інформаційна робота у рамках освітньої мережі. Планування дій по інформуванню учнів та їх сімей про освітні можливості, територіально доступні їм у допрофільній і профільній підготовці. Інформація щодо продовження навчання за обраним профілем, отримання професії, продовження освіти, відвідування курсів за вибором, проходження психологічного тестування і консультацій, професійних випробувань, тестові й рейтингові іспити та ін.

Освітня мапа як мапа муніципального суб'єкту (міста, району, мікрорайону), на яку нанесено всі загальноосвітні початкові заклади та заклади додаткової освіти та інші організації та установи на базі яких передбачається здійснювати допрофільну підготовку і профільне навчання. Види освітніх мап: буклет, брошура, плакат.

Курси по вибору, профільна орієнтація і робота профорієнтації у відкритому освітньому просторі. Види курсів по вибору: предметні, міжпредметні, організаційні. Використання портфоліо в атестації дев'ятикласників і конкурсний прийом в 10-ті профільні класи в умовах мережевої взаємодії.

29. Оцінити професійну компетентність учителя профільної школи у світлі трансформації загальної середньої освіти в Україні.

Сучасний Учитель старшої школи – Людина, Особистість, Громадянин, Професіонал. Специфіка взаємодії учителя й учнів в старшій школі. Спрямованість взаємодії вчителя й учня на професійне самовизначення старшокласника.

Учитель старшої школи як референтна особистість для учнівської молоді. Складові позитивного особистісного іміджу вчителя старшої школи – атракція, асертивність, фасцинація.

Перший міжособистісний контакт вчителя й старшокласників як акт ціннісно-змістовної взаємодії та його результат. Алгоритм перебігу першого міжособистісного контакту вчителя й учнів на індивідуально-гуманістичній основі. Індивідуально-гуманістичне спілкування вчителя й учня в старшій школі. Вимоги до діалогічного спілкування вчителя і старшокласника.

Сутність і мистецтво взаєморозуміння вчителя й учня. Гуманістична спрямованість професійної діяльності вчителя як визначальний чинник формування міжособистісного взаєморозуміння вчителя й старшокласника. Особливості особистісних проявів учителя. Виховні позиції вчителя старшої школи у взаємодії зі старшокласниками. Індивідуально-гуманістичний підхід у взаємодії зі старшокласником.

Правила створення ситуації довіри у взаємодії вчителя і учнівської молоді. Умови виникнення стійкого інтересу в учнів до навчального предмету і до особистості вчителя. Відповідність зовнішнього вигляду вчителя педагогічному етикету. Психолого-педагогічні умови ефективності взаєморозуміння вчителя й учнів у профільній школі.

30. Охарактеризувати специфіку виховання старшокласників у системі профільної середньої освіти.

Модернізація процесу виховання особистості у профільній школі. Виховання як процес віддзеркалення індивідуальних рис людської взаємодії і тенденцій і закономірностей конкретно-історичних суспільних відносин. Національне як першооснова загальнолюдського. Становлення світосистемності на основі створення єдиного світового інформаційного простору.

Педагогічна синергетика як сфера сучасного педагогічного знання, яка ґрунтується на законах і закономірностях самоорганізації та саморозвитку освітньо-виховної системи. Синергетичні орієнтири національного виховання учнівської молоді в контексті феномену глобалізації освіти.

Компетентність з проблеми відродження, збереження і розвитку національних традицій виховання. Опора у вихованні на абсолютно вічні цінності. Єдність культурного, духовного та інтелектуального освітньо-виховного середовища. Єдність родинного і суспільного виховання.

Використання технологій виховання учнівської молоді на національно-культурних традиціях українського народу у виховному процесі старшої школи.

31. Охарактеризувати основні напрями та етапи реформування загальної середньої освіти в Україні були визначені Концепцією «Нова українська школа»?

Причини необхідності реформи (1992–2016 рр.) Основні напрями реформування. Етапи реалізації Концепції «Нова українська школа» (старт реформи початкової школи, нові програми, підвищення кваліфікації вчителів, створення е-платформи. розробка стандартів базової середньої освіти, формування мережі опорних шкіл, створення системи внутрішнього забезпечення якості освіти. запровадження стандартів профільної школи, створення мережі профільних закладів, скорочення бакалаврських програм, запуск 12-річної школи до 2029 року.) Очікувані результати.

32. Розкрити зміст законодавчого та програмно-нормативного забезпечення процесу фізичного виховання учнів старшого шкільного віку.

Конституція України про право на заняття фізичним удосконаленням, життя і здоров'я громадян. ЗУ «Про фізичну культуру і спорт» про загальні правові, соціальні, економічні і організаційні основи фізичної культури і спорту в Україні. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». Програма Президента «Здорова Україна». Порядок проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України. Програми з фізичної культури.

33. Пояснити, у чому полягає мета і завдання фізичного виховання учнів старшого шкільного віку відповідно до навчальних програм з фізичної культури для 10–11 класів (рівень стандарту та профільний рівень)?

Загальна мета фізичного виховання у старшій школі. Завдання фізичного виховання (спільні для обох рівнів). Особливості реалізації завдань у програмі на рівні стандарту. Особливості реалізації завдань у програмі на профільному рівні. Формування ключових компетентностей.

34. Пояснити, яким чином навчальна програма з фізичної культури для 10–11 класів (рівень стандарту) сприяє формуванню ключової компетентності «Уміння вчитися впродовж життя»?

Спрямованість навчальної програми на формування умінь розв'язувати проблемні завдання у сфері фізичної культури і спорту. Досягнення конкретних цілей у фізичному самовдосконаленні. Уміння розробляти індивідуальні оздоровчі програми з урахуванням власних можливостей, мотивів та потреб.

Навички пошуку, аналізу та систематизації інформацію у сфері фізичної культури для самоосвіти та мотивації до фізичного вдосконалення протягом життя.

35. Розкрити особливості реалізації соціальної та громадянської компетентності у процесі вивчення фізичної культури у старшій школі за рівнем стандарту?

Організація командної рухової діяльності, розвиток умінь спілкуватися, нівелювати конфлікти. Дотримування принципів чесної гри (Fair Play), повага до суперника. Сприйняття поразки та шляхи досягнення перемоги. Співпраця, толерантність, відповідальне ставлення до здоров'я та спільної діяльності в команді.

36. Поясніть ключові особливості реформування профільної середньої освіти відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти. Яке значення має можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувача освіти?

Загальний контекст реформи (початок третьої фази реформи загальної середньої освіти, орієнтація на компетентнісний підхід до навчання, впровадження профільної школи (10–12 класи) за новим стандартом, поступова підготовка: пілотування з 2025 року).

Структура профільної середньої освіти (перший цикл (10 клас), другий цикл (11–12 класи)). Напрями здобуття профільної освіти (академічний, професійний).

Індивідуальна освітня траєкторія. Значення нововведень:

37. У чому полягає мета профільної середньої освіти, які ціннісні орієнтири вона передбачає та які ключові компетентності має сформувати у здобувачів освіти згідно з Державним стандартом?

Профільна середня освіта — це не лише академічна підготовка, а й формування особистості з чіткими ціннісними орієнтирами та життєво необхідними компетентностями.

Мета профільної середньої освіти та її націленість на розвиток особистості учня, формування української національної та громадянської ідентичності, забезпечення життєвої стійкості, самостійності, відповідальності, комунікаційних навичок, соціалізації, підготовку до свідомого вибору життєвого шляху, професії, освіти впродовж життя, патріотизм, духовні цінності, оборонна свідомість, повага до прав людини, гендерна рівність, виховання екологічної відповідальності, самоповаги та поваги до інших.

Зміст ключових ціннісних орієнтирів профільної освіти. Ключові компетентності, які формуються та розкрити зміст однієї з них.

38. Розкрити зміст освітньої галузі «Фізична культура» згідно з Державним стандартом профільної середньої освіти.

Мета освітньої галузі «Фізична культура». Компетентнісний потенціал галузі (формування всіх ключових компетентностей, зокрема: соціальних і громадянських (через командну гру, етичну поведінку, лідерство); підприємливості (через самоменеджмент і відповідальність); навчання впродовж життя (через самостійне планування фізичної активності); екологічної та здоров'язбережувальної (через культуру руху й турботу про здоров'я); інформаційно-комунікаційної (через використання ІКТ для самоконтролю, аналізу рухової активності).

Обов'язкові результати навчання (групи результатів, загальні результати, конкретні результати). Орієнтири для оцінювання (основні: відповідають базовому рівню досягнень, поглиблені: демонструють вищий рівень сформованості компетентностей).

Кількість навчальних годин (адаптаційний цикл, профільний цикл).

39. У чому полягає призначення змістових ліній освітньої галузі "Фізична культура" для учнів 10–11 класів рівня стандарту та як вони сприяють формуванню ключових компетентностей?

Загальне призначення змістових ліній (спрямованість, основні напрями навчального змісту). Основні змістові лінії (відповідно до програми): «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність».

Взаємозв'язок змістових ліній і компетентностей (формування громадянських, соціальних, екологічних, здоров'язбережувальних, інформаційно-комунікаційних та інших компетентностей, свідоме обрання форми рухової активності, критичне мислення щодо впливу навколишнього середовища на здоров'я, відповідальна дія щодо себе та інших)

Актуальність для 10–11 класів рівня стандарту (Орієнтовані на підтримку фізичної активності в умовах навчального навантаження та перехідного віку. Підготовка учнів до самостійного ведення фізкультурно-оздоровчої діяльності після завершення школи).

40. Розкрити особливості побудови навчальної програми з фізичної культури для 10–11 класів передбачено на рівні стандарту?

Нормативна база реалізації навчальної програми. Навчальна програма з фізичної культури для учнів 10–11 класів рівня стандарту побудована за модульним принципом, що включає два інваріантні модулі (теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка) та варіативні модулі, які обираються з урахуванням інтересів учнів, матеріально-технічного забезпечення та кадрового ресурсу. Кожен варіативний модуль містить засоби

теоретичної та загально-фізичної підготовки, а їх вивчення передбачає рівномірний розподіл годин, із можливістю гнучкої корекції обсягу залежно від умов. Також дозволяється розробка власних модулів, які після експертизи та затвердження МОН можуть бути використані в освітньому процесі.

41. Розкрити ключові принципи реалізації навчальної програми з фізичної культури для 10–11 класів профільного рівня та її основний зміст?

Основні принципи побудови програми «Фізична культура. 10-11 клас (профільний рівень)». Теоретична і практична складова програми та їх зміст. Структура варіативного модуля (фізичної, спеціальної підготовки (технічна, тактична тощо), суддівської та інструкторської практики. Можливість адаптації змісту програми відповідно до матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення та інтересів учнів, що дозволяє кожному закладу формувати власну освітню траєкторію.

42. Охарактеризувати організаційні особливості фізичного виховання старшокласників.

Мета навчального предмета «Фізична культура». Спрямованість навчального предмета. Тижневе навантаження з фізичної культури для учнів старших класів за навчальною програмою базового і профільного рівнів. Особливості організації уроків фізичної культури. Фактори які необхідно враховувати при плануванні занять з фізичної культури. Змістове наповнення фізичної культури за програмою. Особистісно-орієнтований підхід до навчання учнів на уроках фізичної культури.

43. Визначити та розкрити основні проблеми сучасного стану фізкультурно-спортивної роботи у закладах загальної середньої освіти, та які шляхи їх вирішення передбачені в рамках позаурочної фізкультурно-оздоровчої діяльності?

Проблеми (погіршення стану здоров'я та фізичного розвитку школярів; малорухомий спосіб життя, низький рівень мотивації до фізичної активності; недостатній обсяг рухової активності (лише 30% від гігієнічної норми); зниження інтересу до уроків фізичної культури та спортивних заходів). Шляхи вирішення (активізація позаурочної діяльності, створення освітнього середовища, що стимулює фізичну активність, індивідуальний підхід до учнів з урахуванням їхніх потреб, інтересів, стану здоров'я, розвиток системи керування, самоврядування та мотивації учнів). Роль вчителя (забезпечення особистісно орієнтованого підходу, застосування гнучких форм і методів для стимуляції участі учнів, ведення виховної, профілактичної та корекційної роботи).

44. Визначити особливості формуванні стійкої потреби учнівської молоді в здоровому й активному способі життя і заняттях спортом.

Мета фізкультурно-спортивної діяльності учнів старшої школи та її реалізація шляхом конкретизації завдань (розвиток рухових здібностей до рівня вищого, ніж на уроках фізичної культури; формування життєво необхідних якостей особистості для успішної соціалізації, самоствердження, самореалізації; формування стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом; вміння здійснювати фізкультурно-спортивну діяльність; досягнення суб'єктивно значущих результатів з виду спорту)

Фізкультурно-спортивна діяльність як можливість учителя фізичної культури діагностувати особливості особистостей й міжособистісних відносин учнів, формувати учнівський колектив, організовувати керування й самоврядування колективом, здійснювати моральне й професійне виховання, забезпечувати психологічну реабілітацію й корекцію відхилень у поведженні учнів, налагоджувати співробітництво з батьками з виховання учнів тощо.

Позитивний вплив масових фізкультурно-спортивних заходів на вирішенням суспільно важливих завдань та комплексної мети шкільного навчання – підготовка учнівської молоді до самостійного життя, праці, виховання потреби до самостійних, систематичних занять фізкультурною, оволодіння необхідними знаннями, вміннями та навичками для того щоб підтримувати належний рівень фізичної підготовки, берегти та зміцнювати своє здоров'я на протязі всього життя.

45. Визначити принципи, напрями та форми лежать в основі організації позаурочної фізкультурно-спортивної роботи в закладах загальної середньої освіти та як вони впливають на ефективність залучення учнів до активної рухової діяльності?

Принципи організації (вільний вибір учнями форм занять, інтенсивності та можливість змінювати види активності; потреба в індивідуальному підході, з урахуванням темпераменту, здібностей, інтересів учнів; активна участь школярів в організації та проведенні заходів; неперервність виховного процесу, врахування попереднього досвіду, ускладнення завдань; взаємозв'язок усіх видів і форм виховання як у навчальний, так і в позаурочний час). Практичне значення – як ці принципи сприяють збільшенню рухової активності, вихованню самостійності, мотивації до фізичного самовдосконалення.

Фізкультурно-оздоровчий, рекреаційно-відновлювальний та спортивно-масовий напрями та їх основний зміст. Просвітницько-агітаційна робота у реалізації означених напрямів позакласної роботи з фізичного виховання.

46. Охарактеризувати організаційно-методичні особливості позаурочної фізкультурно-спортивної роботи учнів старшої школи.

Принципи організації позаурочної фізкультурно-спортивної роботи (добровільності, послідовності, неперервності процесу виховання, поєднання самодіяльності учнів з педагогічним керівництвом, урахування вікових та індивідуальних особливостей вихованців, взаємодії різних видів і форм позакласної роботи, єдності навчально-виховного й оздоровчого процесу).

Педагогічне керівництво позакласною роботою з фізичного виховання у ЗЗСО.

Функції адміністрації школи, педагога-організатора, вчителя фізичної культури, класного керівника та колективу фізичної культури в організації та проведенні позаурочної фізкультурно-спортивної роботи.

Методика проведення позакласних фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів.

47. Назвати та охарактеризувати основні підходи до організації уроків фізичної культури з учнями спеціальної медичної групи.

Звільнення учнів від занять фізичними вправами на уроках фізичною культурою. Спільні заняття учнів спеціальної, підготовчої та основної медичної групи під керівництвом одного вчителя. Спільні заняття учнів спеціальної та підготовчої медичної групи під керівництвом одного вчителя. Заняття учнів спеціальної медичної групи, що проводяться окремою підгрупою, за розкладом уроків основної медичної групи. Заняття учнів СМГ на уроках фізичної культури, що проводяться в позаурочний час. Об'єктивні і суб'єктивні чинників, що перешкоджають ефективно організувати уроки фізичної культури з учнями СМГ.

48. Визначити методичні особливості організації занять фізичними вправами з учнями спеціальної медичної групи.

Комплектування груп учнів для занять фізичною культурою. Медична характеристика та допустиме навантаження для учнів основного, підготовчого та спеціального відділень. Поділ учнів СМГ на підгрупи залежно від характеру і тяжкості захворювання. Особливості формування підгруп «А», «Б», «В» СМГ. Завдання фізичного виховання учнів СМГ. Основний та підготовчий періоди занять з учнями СМГ (тривалість, завдання, зміст)

49. Охарактеризувати особливості змісту уроку фізичної культури учнів спеціальної медичної групи.

Структура уроку фізичної культури учнів СМГ. Частини уроку (вступна, підготовча, основна і заключна), тривалість, мета та зміст навчального матеріалу. Співвідношення загально розвиваючих і дихальних вправ в уроці фізичної культури. Показники ЧСС на уроці фізичної культури учнів СМГ.

50. Охарактеризувати особливості дозування фізичного навантаження старшокласників, які за станом здоров'я розподілені у спеціальну медичну групу.

Основні параметри зміни навантаження на уроках фізичної культури. Прийоми ускладнення та полегшення фізичного навантаження. Інтенсивність навантаження (мала, середня, велика, субмаксимальна і максимальна) та їх застосування у роботі з учнями СМГ. Ознаки тренувального навантаження у фізичному вихованні ослаблених дітей. Тривалість помірних навантажень. Діапазони рухових режимів за показниками ЧСС для дітей підгрупи «А», «Б», «В» та їх тривалість. Лікарсько-педагогічне спостереження на уроках СМГ. Заходи підвищення оздоровчого і виховного впливу ФК на учнів СМГ, в режимі дня.

51. Визначити завдання, принципи та функції фізичної культури в спеціальних медичних групах (СМГ) та назвати найпоширеніші захворювання та розлади характерні для сучасних школярів старшого шкільного віку.

Завдання фізичної культури (виробити у школярів позитивне ставлення до подолання відхилень у стані здоров'я; надати знання про причини захворювань і відставання у фізичному розвитку, властивостях хворого та ослабленого організму, про оздоровчі засоби і методи, способи самоконтролю; сформувати у дітей стійку звичку до загартування і систематичних занять фізичними вправами; підібрати і застосовувати індивідуальні найраціональніші засоби і методи фізичного виховання, які відповідають рівню фізичного розвитку і фізичної підготовленості; забезпечити необхідний рівень рухової активності, котра відповідає загальним та індивідуальним вимогам за тривалістю, інтенсивністю, спрямованістю фізичних вправ; уникати перевантажень, забезпечити профілактику травм; забезпечити раціональний відпочинок та відновлення оптимального функціонального стану і працездатності).

Поділ захворювань на підгрупи. Основні захворювання та розлади що включенні до підгруп «А», «Б» і «В».

52. Охарактеризувати рекомендації і протипоказання щодо застосування фізичних вправ на уроках фізичної культури старшокласників спеціальної медичної групи із захворюваннями підгрупи «А».

Рекомендовані до занять вправи із захворюваннями підгрупи «А». Вправи, які протипоказані при захворюваннях серцево-судинної системи. Рекомендовані до занять вправи із захворюваннями опорно-рухового апарату та ті які необхідно обмежити. Рекомендації та протипоказання щодо використання

фізичних вправ учням із захворюваннями органів дихання. Рекомендації та протипоказання щодо використання фізичних вправ учням із порушеною нервовою системою. Рекомендації та протипоказання щодо використання фізичних вправ учням із захворюванням органів зору. Рекомендації та протипоказання щодо використання фізичних вправ учням із захворюванням шлунку, печінки, жовчного міхура. Контроль рівня фізичної підготовленості за допомогою тестів.

53. Охарактеризувати рекомендації і протипоказання щодо застосування фізичних вправ на уроках фізичної культури старшокласників спеціальної медичної групи із захворюваннями підгрупи «Б» і «В».

Спеціальні є вправи, в яких беруть участь м'язи живота, тулуба і таза, а вправи на розслаблення і дихальні вправи та рекомендації її застосування. Рекомендації щодо застосування вправ у положенні лежачі (на боці, спині, животі) та їх вплив на кровообіг у черевній порожнині. Діафрагмальне дихання. Тривалість підготовчої частини заняття зі школярами СМГ підгрупи «В». Зміст першої і другої половини підготовчої частини цих занять. Поділ на мікрогрупи із зарахуванням захворювання для виконання вправ індивідуальної спрямованості. Особливості коригувальних вправ. Протипоказання вправ для учнів підгрупи «В».

54. Розкрити основні ознаки особистості вчителя фізичної культури.

Учитель як суб'єкт процесу фізичного виховання. Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури. Загально-педагогічні, спеціальні (у тому числі і рухові) здібності учителя фізичної культури.

55. Розкрити педагогічні функції вчителя фізичної культури.

Педагогічні функції вчителя фізичної культури як упорядкована сукупність різноманітних дій. Групування педагогічних функцій та їх ознаки. Зміст педагогічних функцій першої групи (орієнтаційна, розвиваюча, мобілізуюча, інформаційна). Зміст педагогічних функцій другої групи (конструктивна, організаторська, комунікативна і гностична (дослідницька)).

56. Охарактеризувати педагогічні уміння учителя фізичної культури.

Педагогічні уміння як сукупність різноманітних дій які виявляють індивідуальні особливості вчителя фізичної культури і свідчать про його предметно-професійну компетентність. Групування педагогічних умінь. Зміст груп педагогічних дій.

57. Розкрити педагогічну техніку вчителя фізичної культури.

Педагогічна техніка як сукупність спеціальних прийомів викладання, які сприяють підвищенню рівня засвоєння учнями навчального матеріалу. Зміст основних компонентів педагогічної техніки вчителя фізичної культури (культура зовнішнього вигляду, культура педагогічного спілкування, психічна саморегуляція, культура мовлення).

58. Розкрити основні етапи та зміст підготовки вчителя до уроку фізичної культури.

Зміст попередньої та безпосередньої підготовки вчителя до уроків фізичної культури. Особистісно-діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Особистісний компонент. Діяльнісний компонент.

59. Назвати особливості планування фізичної культури старшокласників та охарактеризувати документи планування вчителя фізичної культури.

Етапи планування та їх зміст. Програма з фізичної культури (рівень стандарту) для учнів 10-11 класів. Мета освітнього етапу з фізичної культури старшокласників. Особливості організації уроків фізичної культури. Особливості методики уроків фізичної культури старшокласників.

Технологія планування та його функції. Підготовка до планування. Державні документи планування. Документи планування, які складає вчитель фізичної культури. Технологія складання річного, робочого плану та конспекту уроку.

60. Охарактеризувати методи та способи організації учнівської діяльності старшокласників на уроках фізичної культури та розкрити методичні особливості підготовки вчителя фізичної культури до уроків.

Елементарні способи управління учнівської діяльності на уроці фізичної культури та їхня характеристика. Способи виконання фізичних вправ та їх характеристика (одночасний, почерговий, поточний, позмінний). Методи організації фізкультурної діяльності (фронтальний, груповий, індивідуальний).

Зміст етапу попередньої підготовки. Зміст етапу безпосередньої підготовки (змістове, організаційне, методичне та матеріальне забезпечення уроку). Технологія безпосередньої підготовки до уроку фізичної культури (конкретизація завдань уроку, добір засобів, організаційно-методичне забезпечення, рухова підготовка вчителя, підготовка активу, теоретична і мовна).

61. Охарактеризувати роль центральної нервової системи у професійній діяльності.

Центральна нервова система (ЦНС) координує всі фізіологічні та психічні процеси, що забезпечують виконання трудових дій – від сприйняття інформації до прийняття рішень і моторних реакцій. Вона регулює взаємодію організму з навколишнім середовищем, підтримуючи гомеостаз і адаптацію до професійних навантажень. Завдяки роботі ЦНС забезпечується ефективність, безпека і стабільність виконання професійних завдань.

62. Розкрити основні принципи роботи нервової системи, що забезпечують ефективну професійну діяльність.

Основними принципами роботи нервової системи є системність, пластичність, рефлексорність і саморегуляція. Системність забезпечує злагоджену взаємодію всіх частин організму в єдиному функціональному процесі праці. Пластичність дозволяє нервовій системі адаптуватися до змін умов діяльності, а рефлексорний принцип забезпечує швидке реагування на зовнішні й внутрішні стимули, що критично важливо для безпеки та ефективності професійної діяльності.

63. Пояснити як функціонує центральна нервова система при виконанні трудових завдань.

Під час виконання трудових завдань центральна нервова система (ЦНС) отримує сенсорну інформацію з органів чуття, аналізує її в корі головного мозку та формує відповідну реакцію. Вищі відділи ЦНС (лобові, тім'яні, потиличні доли) координують мислення, увагу, планування дій і контроль за їх виконанням. Сигнали передаються до м'язів і внутрішніх органів через спинний мозок, що забезпечує точність, координацію та регуляцію рухів відповідно до поставленої мети.

64. Пояснити що являє собою психофізіологічна адаптація, і як вона проявляється у професійній діяльності.

Психофізіологічна адаптація – здатність організму та психіки людини пристосовуватись до умов професійної діяльності, зберігаючи ефективність і здоров'я. Формування сталих реакцій на фізичні, емоційні та інформаційні навантаження, а також здатність швидко відновлювати працездатність. У професійній діяльності адаптація виявляється в зменшенні втомлюваності, зростанні точності дій, стійкості до стресу та покращенні продуктивності праці.

65. Пояснити механізми регуляції гомеостазу в організмі людини під час праці.

Гомеостаз під час праці підтримується завдяки взаємодії нервової та гуморальної (гормональної) систем регуляції. Нервова система забезпечує швидке реагування через рефлексії та сигнали з головного і спинного мозку, контролюючи серцеву діяльність, дихання та тонус м'язів. Гуморальна регуляція діє через гормони (наприклад, адреналін, кортизол), що підтримують

сталість внутрішнього середовища, адаптують організм до навантаження і сприяють мобілізації енергії під час інтенсивної праці.

66. Охарактеризувати біологічні потреби та їх вплив на поведінку людини в професійній діяльності.

Біологічні потреби, такі як голод, спрага та потреба у відпочинку, є фундаментальними рушіями поведінки людини. Їх незадоволення викликає дискомфорт і спонукає до дій, спрямованих на їх задоволення, що безпосередньо впливає на працездатність та мотивацію. Забезпечення належних умов праці, що враховують ці потреби, є важливим для підтримки продуктивності та благополуччя працівників.

67. Розкрити поняття мотивація. Її етапи формування в контексті професійної діяльності.

Поняття мотивації. Мотив та стимул – дія свідомості людини. Мотиваційна сфера особистості. Мотиваційні стратегії діяльності. Етапи формування мотивів (спонукання, сприйняття мотиву, реалізація мотиву). Мотив досягнення успіхів. Мотив уникнення невдач. Самооцінка.

68. Розкрити психофізіологічну суть монотонності праці.

Поняття монотонності праці. Пояснити причини виникнення монотонної роботи. Види монотонності. Психофізіологічна характеристика монотонності.

69. Охарактеризувати заходи для запобігання монотонності в умовах професійної діяльності вчителя.

Для запобігання монотонності в роботі вчителя важливо впроваджувати різноманітні методи навчання, стимулювати творчий підхід до підготовки занять та заохочувати професійний розвиток через курси, семінари та обмін досвідом з колегами. Ефективним є періодичне оновлення навчальних матеріалів, використання інтерактивних технологій. Урізноманітнення рутини та можливість самостійно організовувати робочий час можуть значно знизити відчуття одноманітності.

70. Розкрити мету та основні завдання професійної орієнтації в сучасних умовах.

Об'єктивний характер, мета і завдання профорієнтації в сучасних умовах. Поняття профорієнтації. Основні завдання профорієнтації. Пояснити необхідність профорієнтації. Проблематика професійної переорієнтації. Компоненти профорієнтації та їх сутність.

71. Охарактеризувати процес адаптації працівника на новому робочому місці.

Процес адаптації працівника на новому робочому місці є поетапним і включає ознайомлення з робочим середовищем, колективом, посадовими обов'язками та корпоративною культурою. На початковому етапі працівник активно отримує інформацію та намагається зрозуміти нові вимоги та правила. Поступово відбувається інтеграція в колектив, налагодження міжособистісних зв'язків та засвоєння необхідних навичок для ефективного виконання завдань. Успішна адаптація завершується відчуттям впевненості, самостійності та причетності до діяльності організації.

72. Охарактеризувати психологічний профіль особистості в професійній діяльності.

Психологічний профіль особистості в професійній діяльності являє собою сукупність індивідуальних психологічних характеристик, таких як темперамент, характер, здібності, мотивація, ціннісні орієнтації та емоційна стійкість, які визначають стиль поведінки людини у робочому середовищі та впливають на ефективність виконання професійних завдань.

73. Пояснити роль темпераменту і характеру у формуванні професійної обдарованості.

Темперамент, як вроджена основа нервової системи, визначає динамічні характеристики поведінки, такі як швидкість реакцій та емоційна інтенсивність, що може сприяти швидкому опануванню певних професійних навичок. Характер, що формується під впливом соціального середовища та виховання, визначає цілеспрямованість, наполегливість та відповідальність, необхідні для розвитку професійної майстерності. Гармонійне поєднання сприятливих рис темпераменту та характеру створює міцний фундамент для виявлення та розвитку професійної обдарованості, дозволяючи особистості максимально реалізувати свій потенціал у обраній сфері діяльності.

74. Охарактеризувати основні функції психіки, що реалізуються у процесі професійної діяльності.

У процесі професійної діяльності психіка реалізує пізнавальну функцію, забезпечуючи сприйняття, аналіз та запам'ятовування інформації, необхідної для виконання завдань. Регулятивна функція проявляється у контролі за діями, прийнятті рішень та вольовій самоорганізації для досягнення професійних цілей. Комунікативна функція забезпечує ефективну взаємодію з колегами, керівництвом та клієнтами через обмін інформацією та встановлення міжособистісних контактів.

75. Пояснити вплив психіки на регуляцію трудової поведінки та мотивацію.

Психіка відіграє ключову роль у регуляції трудової поведінки, визначаючи усвідомлення цілей, планування дій та контроль за їх виконанням через когнітивні процеси, такі як мислення та увага. Емоційна сфера психіки безпосередньо впливає на мотивацію, породжуючи інтерес до роботи, задоволення від досягнень та прагнення до успіху. Таким чином, психічні процеси формують внутрішні спонукання та спрямовують зусилля працівника на ефективне виконання трудових завдань та досягнення бажаних результатів.

76. Дати визначення поняттям «емоція» і «почуття» в контексті професійної діяльності.

В контексті професійної діяльності емоції визначаються як короткочасні, інтенсивні психічні переживання, що відображають безпосереднє суб'єктивне ставлення до конкретних ситуацій, подій або людей, наприклад, радість від успішного проєкту або роздратування через конфлікт з колегою. Почуття, натомість, є більш стійкими, глибокими емоційними ставленнями до певних об'єктів, людей, видів діяльності або цінностей, що формуються протягом

тривалого часу і можуть проявлятися як професійна зацікавленість, відданість справі або неприязнь до певних аспектів роботи. Обидва поняття відіграють важливу роль у мотивації, прийнятті рішень та міжособистісній взаємодії на робочому місці.

77. Охарактеризувати емоційні стани, що найчастіше виникають у професійній діяльності та які їх функції.

У професійній діяльності часто виникають такі емоційні стани, як радість від успіху, інтерес до нових завдань, тривога перед відповідальними подіями, розчарування від невдач та гнів у конфліктних ситуаціях. Радість та інтерес виконують мотиваційну функцію, стимулюючи до подальшої активності та творчості. Тривога може мобілізувати ресурси для подолання труднощів, а розчарування сигналізує про необхідність перегляду стратегії. Гнів, хоча й деструктивний, може вказувати на порушення особистих кордонів або несправедливість, спонукаючи до захисту своїх інтересів.

78. Обґрунтувати психофізіологічну характеристики психограми вчителя.

Психофізіологічні характеристики психограми вчителя відображають вимоги професії до фізіологічних систем та нейропсихологічних особливостей педагога, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків. До них належать, зокрема, стан нервової системи (сила, рухливість, врівноваженість нервових процесів), особливості сенсорних систем (зорової, слухової, мовленнєво-рухової), рівень працездатності, витривалість до фізичних та емоційних навантажень, а також швидкість реакції та координація рухів. Врахування цих характеристик є важливим для розуміння потенційних можливостей та обмежень вчителя, прогнозування його успішності у професійній діяльності та розробки рекомендацій щодо збереження його здоров'я та професійного довголіття.

79. Розкрити фізіологічні і психічні фактори, що спричиняють виникнення втоми.

Фізіологічні фактори, що спричиняють втому, включають виснаження енергетичних запасів організму, накопичення продуктів обміну речовин (наприклад, молочної кислоти), зміни в діяльності центральної нервової системи, зокрема зниження збудливості нейронів, та порушення в роботі внутрішніх органів і систем внаслідок тривалого або інтенсивного навантаження. Психічні фактори втоми охоплюють тривале розумове напруження, монотонність діяльності, високий рівень стресу, емоційне вигорання, недостатню мотивацію, а також негативні переживання та конфлікти, які виснажують емоційні та когнітивні ресурси. Взаємодія фізіологічних і психічних факторів може значно посилювати відчуття втоми та негативно впливати на працездатність і загальне самопочуття.

80. Назвати методи профілактики втоми та перевтоми які можна застосовуються у професійній діяльності вчителя.

У професійній діяльності вчителя для профілактики втоми та перевтоми ефективними є чергування видів діяльності (наприклад, теоретичні заняття з

практичними вправами), регулярні короткі перерви протягом робочого дня для фізичної активності та емоційного розвантаження. Важливим є дотримання режиму праці та відпочинку, повноцінний сон, збалансоване харчування та заняття фізичними вправами поза роботою. Зниженню втоми оптимізація робочого простору, використання технік релаксації та саморегуляції, а також підтримка позитивного психологічного клімату в колективі та вміння розмежовувати професійне та особисте життя.

81. Пояснити поняття «професіоналізм» та його психофізіологічні критерії.

Зміст поняття «професіоналізм і «компетентність» особистості. Структура професіоналізму. Критерії професіоналізму. Модель спеціаліста.

82. Охарактеризувати рівні та етапи становлення професіоналізму у професійній діяльності.

Становлення професіоналізму проходить кілька рівнів, починаючи з адаптації новачка, через формування досвіду та майстерності, до досягнення високого рівня компетентності та творчого підходу. Кожен етап характеризується зростанням знань, умінь, навичок та професійної самосвідомості. Процес включає первинне ознайомлення з професією, практичне застосування знань, вдосконалення майстерності через рефлексію та навчання, а на вищих етапах – здатність до інновацій та передачі досвіду.

83. Пояснити функціональний і психофізіологічний стан людини.

Функціональний стан людини відображає поточний рівень працездатності та ефективності фізіологічних систем організму, що забезпечують виконання певної діяльності. Він характеризується ступенем мобілізації енергетичних ресурсів, рівнем активності основних фізіологічних функцій (серцево-судинної, дихальної, нервової) та їхньою готовністю до виконання поставлених завдань. Психофізіологічний стан є інтегральною характеристикою, що поєднує функціональний стан організму з психічними процесами, такими як увага, пам'ять, емоції та мотивація, визначаючи загальний рівень активності, емоційний фон та здатність людини до ефективної діяльності в конкретний момент часу.

84. Пояснити адаптацію і гомеостазу, як виробниче середовище.

Поняття адаптації. Психічна адаптація. Пристосувальна функція організму людини. Гомеостаз організму та його можливі зміни. Шляхи регуляції внутрішнього середовища організму (нервова та гуморальна). Фізіологічні можливості організму викликані адаптацією.

85. Пояснити функціональну асиметрію півкуль головного мозку.

Діяльність лівої півкулі (мовний центр, мислення, формування понять). Діяльність правої півкулі (центр керування, образне мислення, просторове уявлення)). Центри проекційної зони. Узгоджена діяльність лівої і правої півкуль.

86. Обґрунтувати суть і завдання професійної орієнтації.

Об'єктивний характер, мета і завдання профорієнтації в сучасних умовах. Поняття профорієнтації. Основні завдання профорієнтації. Пояснити

необхідність профорієнтації. Проблематика професійної переорієнтації. Компоненти профорієнтації та їх сутність.

87. Розкрити суть професійного відбору і адаптації.

Завдання професійного відбору. Психофізіологічні аспекти адаптації людини. Суть і методи адаптації. Етапи професійного відбору. Типи і види професійного відбору. Фактори, що визначають вимоги до працівника, та їх оцінка. Професійна придатність (абсолютна і відносна професійна придатність). Психологічна професійна непридатність.

88. Охарактеризувати стрес та його вплив на організм людини.

Поняття стрес. Теорії стресу. Фази стресу. Порівняльна характеристика позитивної і негативної сторони стресу. Виникнення дистресу. Профілактика стресу.

89. Розкрити зміст професіограми у процесі професійної діяльності вчителя фізичної культури.

Професіограма та її зміст. Психологічні і психофізіологічні вимоги до професіограми вчителя. Психологічний профіль професії.

90. Розкрити психофізіологічні критерії і рівні професіоналізму.

Зміст поняття «професіоналізм і «компетентність» особистості. Структура професіоналізму. Рівні, етапи, ступені професіоналізму. Критерії професіоналізму. Модель спеціаліста.

12. Джерела інформації з підготовки до складання Атестаційного Екзамену

Блок «Психологія профільної середньої освіти»

1. Профільна середня освіта: виклики і шляхи реалізації: збірник матеріалів / за заг. ред. Ляшенко О.І., Засекої Т.М., Мальованого Ю.І. Литвинової С.Г., Малиношевської А.В. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 288 с.

2. Дзюба Т. М. Психологія старшої та вищої школи. Курс лекцій. Полтава, 2021. 189 с.

3. Дзюба Т. Теоретико-методичні аспекти викладання дисципліни «Психологія старшої школи» у системі професійної підготовки магістрів на факультеті фізичного виховання та спорту. Теоретико-методичні аспекти викладання компонентів освітніх програм у системі підготовки магістрів у педагогічних закладах вищої освіти : колективна монографія / за заг. ред. О. О. Момот; Ю. В. Зайцевої; В. В. Карманенка. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2023. 670 с. С. 81-119.
<http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21248>

4. Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. Навчальний посібник. К. : КНТ, 2016. 438 с.

5. Мельник О.В. Профорієнтаційна робота в умовах профільного навчання: науково-методичний посібник (для вчителів). / О.В. Мельник, І.Л. Уличний. К. Мегапринт. 2008. 158 с.

6. Dzuba T. Conditions of effective development of deputy school conflict

management competence / 10 European Congress of Psychology. July 3-6, 2021. Prague-Czech Republic.

Додаткова література

7. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти. Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. 2005. №4. С.5-27.
8. Бібік Н. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. К.: К.І.С., 2004. С. 47-53.
9. Болтівець С.І. Педагогічна психогігієна : теорія та практика. К. : Ред. «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2000. 231 с.
10. Боришевський М. Й. Духовні цінності як детермінанта розвитку й саморозвитку особистості. Педагогіка і психологія. 2008. № 2. С. 49-57.
11. Вознюк Ю. (2013). Проблема самоствердження особистості у системі наук про людину. Актуальні питання психологічної науки, 2013, 21-23.
12. Гайдук Н. Концептуальні засади застосування посередництва при розв'язанні конфліктів. Педагогіка і психологія професійної освіти. Львів, 2003. №6. с. 147-157.
13. Гальцева Т. О. Особливості становлення навчальної самоефективності в підлітковому та юнацькому віці. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2017. Вип. 1. Том 2. С. 145-149.
14. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації / За ред.. В.Ф. Моргуна. Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 168 с.
15. Готовність учня до профільного навчання / упоряд. В.Рибалка; за заг. ред. С.Максименка, О.Главник. К. : Мікрос-СВС, 2003. 112 с.Дзюба Т. М. «Неадекватний» керівник, або як зберегти професійне здоров'я вчителя. Сучасна школа України. № 7 (319), липень, 2018. С. 25-31.
16. Дзюба Т.М. Конфліктологічна компетентність педагога в творчому освітньому просторі. Психологія розвитку творчої особистості в освітньому просторі: монографія / [Н. М. Атаманчук, Р. М. Білоус, Т. М. Дзюба та ін.]; за ред. С. П. Яланської. Полтава: Видавець Шевченко Р. В., 2018. С. 70-97.
17. Дзюба Т.М. Мобінг як чинник руйнації професійного здоров'я вчителя. III Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-педагогічні та політичні проблеми у трансформаційних процесах українського суспільства» Матеріали конф. Кременчук: КрНУ, 2016. С.111-114.
18. Дзюба Т.М. Ознаки деструкцій професійного самоставлення педагога в умовах пролонгованого стресу. Теоретичні і практичні проблеми психології. Зб. наук. праць. № 2 (49). Сєверодонецьк, 2019. С. 104-115.
19. Дзюба Т.М. Ознаки психотравмуючої ситуації в професійно-педагогічній діяльності викладачів ВНЗ. Психологія травми: дискусійні питання психологічної допомоги. Тези Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 20-21 квітня 2017 року) / упорядн. Іщук О.В. Запоріжжя: «Сору Art», 2017. С. 28-29.
20. Дзюба Т.М. Шлях до згоди. Педагогічна конфліктологія в ЗНЗ. Сучасна школа України. № 12 (276), грудень 2014. С. 36-46.

21. Дзюба Т.М. Педагогічна конфліктологія у загальноосвітньому навчальному закладі: Посібник для вчителів, керівників навчальних закладів. Полтава, ПОІППО, 2002. 126 с.
22. Закатнов Д. О. Професійне самовизначення старшокласників. Д. О. Закатнов, О. В. Мельник, О. В. Гуцан та ін. К.: «Шкільний світ», Вид. Л. Галіцина, 2006. 74 с.
23. Кириченко В. В. Психологічні основи професійної адаптації та вибору професії : Навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 110 с.
24. Кириченко В.В. Відповідальність як особистісна цінність у структурі професійної ідентичності творчо обдарованого працівника. К.: «Інформаційні системи», 2011. С.142-147
25. Киричук В.О. Система роботи класного керівника з учнівським колективом на засадах психолого-педагогічного проектування особистісного розвитку / В. О. Киричук, Л. М. Романовська. Харків : Ранок, 2002. 156 с.
26. Климчук В. О., Горбунова В. В. Внутрішня мотивація учбової діяльності: теорія, методика, програма розвитку: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2014. 110 с.
27. Клокар Н. І. Психологічний супровід допрофільного та профільного навчання / Н. І. Клокар, Л. А. Петушкова, А. В. Аносова та ін. – Біла Церква : КОПОПК. Вісник психологічної служби Київщини. 2010. 116 с.
28. Мазяр О.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник (рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (лист №1/11-5837 від 18.04.2014)). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 190 с.
29. Максименко С.Д. Психологічні механізми зародження, становлення та здійснення особистості. Моногр. / С.Д. Максименко, В.В. Клименко, А.В. Толстоухов. К.: Вид. Європ. ун-ту, 2010. 151 с.
30. Марченко І.Б. Психологічний моніторинг ставлення учнівської молоді до робітничих професій технологічного профілю. Науково-методичний посібник. Кременчук. Вид. ПП Щербатих О. В., 2008. 148 с.
31. Мельник О.В. Профорієнтаційна робота в умовах профільного навчання: науково-методичний посібник (для вчителів). / О.В. Мельник, І.Л. Уличний. К. Мегапринт. 2008. 158 с.
32. Моляко В. О. Психологічна проблема творчого потенціалу. Актуальні проблеми психології: Проблеми психології творчості та обдарованості: Збірник наукових праць / За ред. В.О. Моляко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. Т. 12. Вип. 2. С. 6-12.
33. Москаленко В.В., Психологія соціального впливу: Навчальний посібник К., 2007. 448с.
34. Ноосфера Вернадського, сучасна освіта і наука: колективна монографія / За наук. ред. А. П. Самодріна. Київ-Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2022. Т. 2. 512 с.
35. Полєвікова О. Б., Швець Т. А. Світ сучасних професій. Харків:

Основа. 2022. 70 с.

36. Психологія професійної діагностики та професійного консультування: практичний посібник / Ігнатович О. М., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М. ; за ред. О. М. Ігнатович. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 225 с.

37. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. К.: Вища школа, 2004. 336 с.

38. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість : монографія. К. : Каравела, 1998. 150 с.

39. Ситнікова, Н. (2008). Психологія самоствердження особистості старшокласника. Психологія і суспільство, (2 (32)), 75-104.

40. Тичина І.М. Дослідження ціннісних детермінант професійної переорієнтації // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Ціннісні парадигми освіти в контексті євроінтеграції». Харків, 2005. С. 145-149.

41. Токарева Н. М. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. Київ, 2017. 548 с.

42. Шиян Н.І. Профільне навчання у школах сільської місцевості: теорія і практика Н.І. Шиян. Полтава: АСМІ. 2004. 442 с.

43. Яланська С. П. Психологія творчості: навч. посіб. 2-ге вид. випр. і доповн. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. 180 с.

Електронні джерела

44. Березівська Л. Д. Реформування загальної середньої освіти в Україні у XX столітті крізь призму джерелознавства : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Л. Д. Березівська ; НАПН України, Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2019. 251 с. https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Berezivska_L.D._Reforming_general_secondary_education_2019.pdf

45. Доротюк В.І., Піддячий М.І., Левченко Ф.Г., Рогоза В.В., Васківський М.В., Доротюк О.Г.; Соціально-професійна орієнтація учнів в умовах профільного навчання: монографія. К. : Педагогічна думка, 2015. 338 с. https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/monograf_prof_2015.pdf

46. Дорошенко Ю. О. Основні напрямки розвитку інформаційно-навчального середовища. <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:pykYZbchuw8J:https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/download/27/12&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua>

47. Комарова П. Г. Прояви синдрому професійного вигорання у вчителів (в умовах роботи закладів нового типу). URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah/23.pdf

48. Лозовецька В. Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах : монографія. Київ, 2015. 279 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/106915/>

49. Моргун В. Ф. Рационально-сугестивне навчання у теорії поетапного формування нових дій. Психологія третього тисячоліття: теорія, практика, експеримент. Монографія / ред. колегія: Н. І. Жигайло (відпов. ред.), С. Л. Грабовська, В. Ф. Моргун. Львів – Торунь: Ліга-Прес, 2021. С. 196-224. <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/147/1796/4320-1>
50. Олійник Причини виникнення та профілактика синдрому професійного вигорання у педагогів. URL: <http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/2905/1/20.pdf>
51. Петушкова Л.А. Психологічний супровід профільного навчання учнів. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/14/statti/petyshkova.htm
52. Теорія і практика професійної орієнтації: навч. посіб. / уклад.: Н. Г. Швець, Т. Д. Третьякова. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 272 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/teor_pract_prof_orient.pdf
53. Ткачук І. І. Сутність поняття «спрямованість старшокласників» на майбутній професійний успіх. https://lib.iitta.gov.ua/2347/1/Tkachuk_2009.pdf

Блок «Педагогіка профільної середньої освіти»

1. Педагогіка профільної середньої освіти: навч. посіб. / за заг. ред. О.М. Коберника. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Умань: Візаві. 2022. 299 с.
2. Реалізація технологій профільного навчання в закладах загальної середньої освіти: метод. посіб. / О.В. Малихін, Н.О. Арістова, Л.В. Шелестова та ін. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 197 с.
3. Старша профільна школа: кроки до становлення. Метод. реком. / А. Сеїтосманов, О. Фасоля, В. Мархлевські. Київ, 2019. 52 с.
4. Технології профільного навчання: кол. моногр. / за наук. ред. Г.О. Васьківської. Київ, 2020. 304 с.
5. Формування змісту профільного навчання: теоретико-методологічний аспект: кол. моногр. / за наук. ред. Г.О. Васьківської. Київ, КОНВІ ПРІНТ 2018. 260 с.

Додаткові

1. Кушнір В.М. Профільне навчання в історії розвитку вітчизняної школи (XIX–XX ст.): моногр. Умань: Сочінський, 2016. 418 с.
2. Лисогор Л., Берендєєв С., Косенчук Ю. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Вип. 1: навч.-метод. посіб. Київ, 2023. 117 с.
3. Профільна середня освіта: виклики і шляхи реалізації: зб. матер. / за заг. ред. О.І. Ляшенко. Київ: Освіта, 2024. 288 с.
4. Процеси диференціації в шкільній освіті незалежної України (історико-аналітичний аспект): моногр. / заг. ред. Н.П. Дічек. Київ : Педагогічна думка, 2019. 364 с.

5. Топузов О.М., Малихін О.В., Алексєєва С.В., Арістова Н.О. Індивідуалізація навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу у профільній старшій школі: метод. посіб. Київ: Освіта, 2024. 99 с.

Електронні ресурси

1. Бібліотека ПНПУ імені В.Г. Короленка імені М.А. Жовтобрюха. <http://pnpu.edu.ua/biblioteka-imeni-m-a-zhovtobryuha>

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

3. Профільна середня освіта. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/tag/profilna-serednya-osvita?&type=all&tag=Профільна%20середня%20освіта>

4. Профільне навчання: стан і перспективи. Освіта UA. URL: <https://osvita.ua/school/method/302/>

5. Як читати Державний стандарт профільної середньої освіти: докладний розмір структури і змісту. URL: <https://nus.org.ua/2024/10/01/yak-chytaty-derzhavnyj-standart-profilnoyi-serednoyi-osvity-dokladnyj-rozbir-struktury-j-zmistu/>

Блок «Методика навчання фізичного виховання у профільній середній освіті»

1. Бондаренко В. Теоретико-методичні аспекти викладання освітнього компонента «Методика фізичного виховання у старшій школі» у системі підготовки магістрів спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Теоретико-методичні аспекти викладання компонентів освітніх програм у системі підготовки магістрів у педагогічних закладах вищої освіти : колективна монографія /за заг. ред. О.О. Момот; Ю.В. Зайцевої; В.В. Карманенка. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2023. 670 с.

2. Іващенко В. П. Теорія і методика фізичного виховання : підручник Ч.2 /В. П. Іващенко, О. П. Безкопильний. Черкаси : Вид-во ЦНТЕІ, 2006. 420 с.

3. Круцевич Т. Ю. Рекреація у фізичному вихованні різних груп населення /Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня. Київ, 2007. 297 с.

4. Теорія і методика фізичного виховання: підр. для студ. вузів фіз.. вих.. і спорту: в 2-х т/ за ред.. Т. Ю. Круцевич. Т.2. К.: Олімпійська література, 2008. - 391.

5. Худолій О. М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: навч. посібник /О.М. Худолій. 2-е вид., випр. Харків: «ОВС», 2008. 406 с.

6. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1, 2. / Б.М. Шиян. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 272 с.

Електронні ресурси:

7. Державний стандарт профільної середньої освіти. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2023/10/30/НО_проект.Derzhstandartu.profilnoyi.serednoyi.osvity-30.10.2023.pdf

8. Захожий В. Особливості фізичного розвитку та фізичної підготовленості старшокласників / В. Захожий, О. Дикий // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2016. № 3. С. 53-59. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2016_3_10.

9. Павленко І. О. Застосування засобів оздоровчого фітнесу у фізичному вихованні старшокласників / І. О. Павленко // Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова]. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2017. Вип. 10. С. 75-78. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_015_2017_10_21.

10. Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки серед учнівської молоді на період до 2025 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/80880/.

11. Про затвердження Концепції розвитку щоденного спорту в закладах освіти. Наказ МОН, Мінмолодьспорт № 1141/4088 від 27.10.2021 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/85327

Блок «Психофізіологія професійної діяльності»

1. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. К: Центр навчальної літератури, 2006. 184 с.

2. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: Підручник. К.: КНЕУ, 2003. 367 с.

3. Кабашнюк В. О., Гаврилькевич В. К. Психофізіологія: навчальний посібник. Львів: «Новий світ-2000», 2006.

4. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності: Підручник. К.: Ельга, Ніка Центр, 2009. 400 с.

5. Психофізіологічне забезпечення становлення фахівця у професіях типу «людина-людина» : монографія / за ред. О.М. Кокуна. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013.

6. Філіппов М.М. Психофізіологія людини: Навч посіб. К.: МАУП, 2003. 136 с.

Електронні ресурси

1. <http://studentbooks.com.ua>

2. <http://www.meta-ukraine.com> – Мета – українська пошукова система

3. Психофізіологічне забезпечення становлення фахівця у професіях типу «людина – людина»: монографія / за ред. О.М. Кокуна. – Кіровоград: ІмексЛТД, 2013. – 266 с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/1646/>

4. Загальна психологія. Максименко С.Д. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/> – Назва з екрану